

Vuosikertomus 2003

Gallen-Kallelan Museo Tarvaspää

Akseli Gallen-Kallela (1865–1931) oli yksi Suomen taiteen kultakauden vahvoja vaikuttajia, kansallisten aiheiden ja Kalevalan kuvaaja. Tämän lisäksi hän oli uranuurtaja mm. grafiikan ja taideteollisuuden aloilla. Taiteilijan piirustusten mukaan rakennettu Tarvaspään ateljeelinnna valmistui 1913. Jugendhenkisen rakennuksen torni, mielikuvitukselliset yksityiskohdat ja ritaritaruista muistuttava ylväys tekevät siitä ainutkertaisen taide-teoksen.

Nykyään Gallen-Kallelan Museo esittelee vaihtuvissa näyttelyissään Gallen-Kallelan ja hänen aikalais-tensa taidetta sekä nykytaidetta, jolla on yhtymäkohtia kansallis-taiteilijan elämäntyöhön.

Gasum Oy on yksi museon pää-yhteistyökumppaneista vuonna 2004.

Kannen teos

Ilvesluola. Öljymaalauk 1906.
Koko 98 x 67 cm. Yksityiskokoelma.

Kevättalvella 1906 Gallen-Kallela oli ilveksenhiihto- ja maalausmatkalla Konginkankaalla. Auringonpaiste ja hohtavat hanget ikuistuvat useisiin raikkaisiin talvimaisemiin, jotka heijastelivat uudenlaista, rohkeam-paa ja kirkkaampaa väri- ja muotokäsitystä.

Sisällys

Toimitusjohtajan katsaus	6
Maakaasumarkkinat 2003	8
Paikallisjakeluyhtiöt	12
Maakaasun hankinta Suomeen	14
Siirtoputkiston käyttö	18
Maakaasuverkoston ylläpito ja kehittäminen	20
Gasum ja yhteiskunta	22
Hallituksen toimintakertomus	28
Tuloslaskelma	33
Tase	34
Rahoituslaskelma	36
Tilinpäätöksen liitetiedot	37
Eriytetty tuloslaskelma	46
Eriytetty tase	47
Tilintarkastuskertomus	48
Yhtiön hallinto	49
Gasum-konsernin yhteystiedot	50

Gasum – maakaasumarkkinoiden kehittäjä

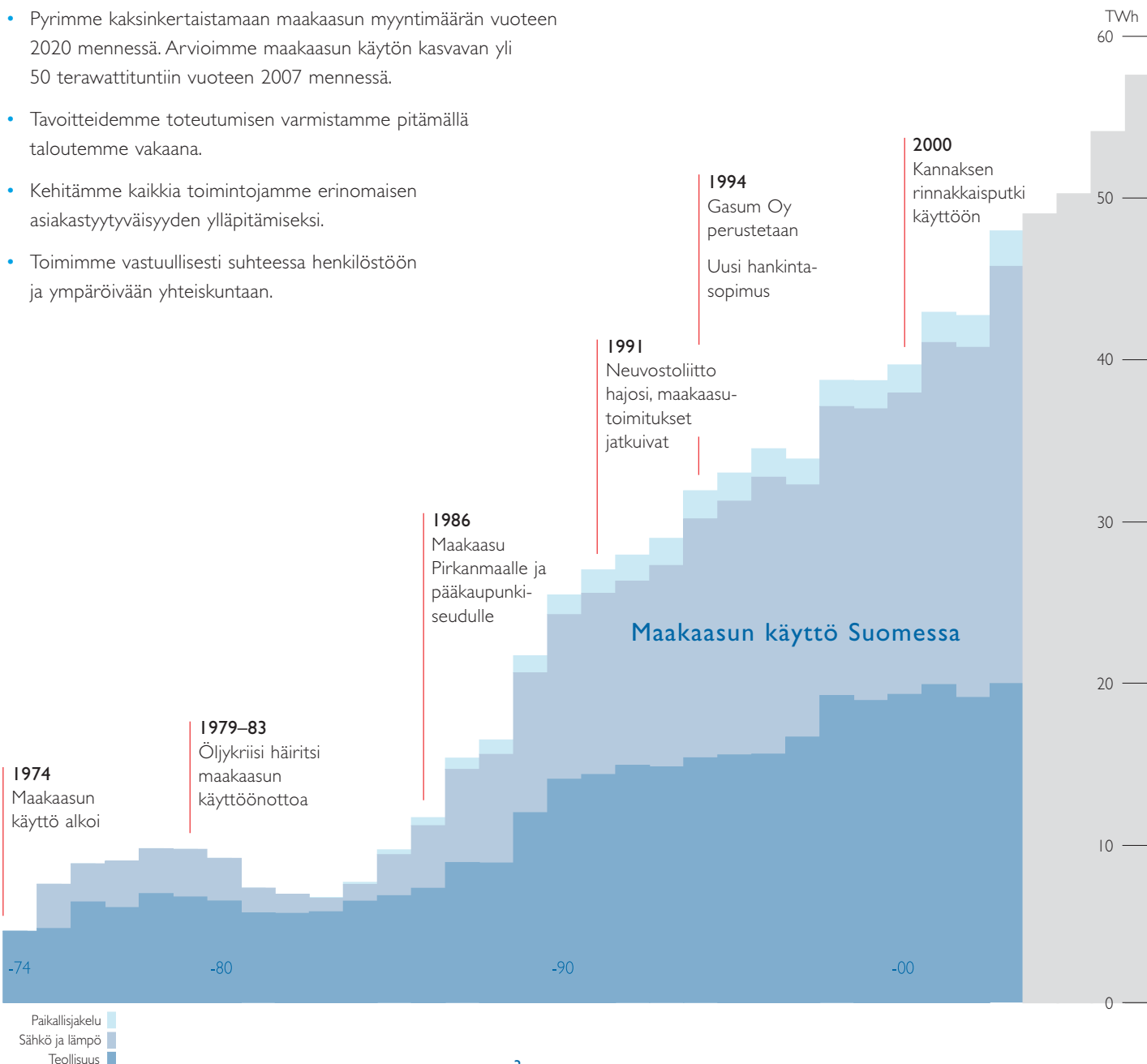
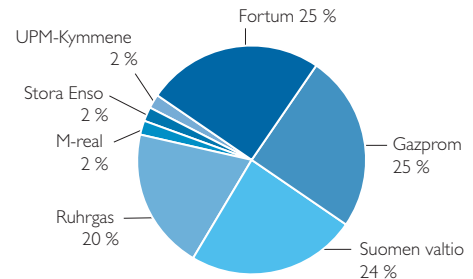
Talouden tunnuslukuja 2003

- Maakaasun myynti 47,7 TWh
- Liikevaihto 653 milj. euroa
- Sijoitetun pääoman tuotto verojen jälkeen 10,6 %
- Omavaraisuusaste 61,4 %
- Investoinnit 7,87 milj. euroa
- Taseen loppusumma 526 milj. euroa

Tulevaisuuden tavoitteet

- Monipuolistamme liiketoimintaamme hyödyntämällä ydinosaamistamme asiakkaidemme parhaaksi. Johdamme kehitystä Suomen maakaasumarkkinoilla.
- Pyrimme kaksinkertaistamaan maakaasun myyntimäärän vuoteen 2020 mennessä. Arvioimme maakaasun käytön kasvavan yli 50 terawattituntiin vuoteen 2007 mennessä.
- Tavoitteidemme toteutumisen varmistamme pitämällä taloutemme vakaana.
- Kehitämme kaikkia toimintojamme erinomaisen asiakastyytyvyyden ylläpitämiseksi.
- Toimimme vastuullisesti suhteessa henkilöstöön ja ympäröivään yhteiskuntaan.

Gasumin omistajat

KI 00.01

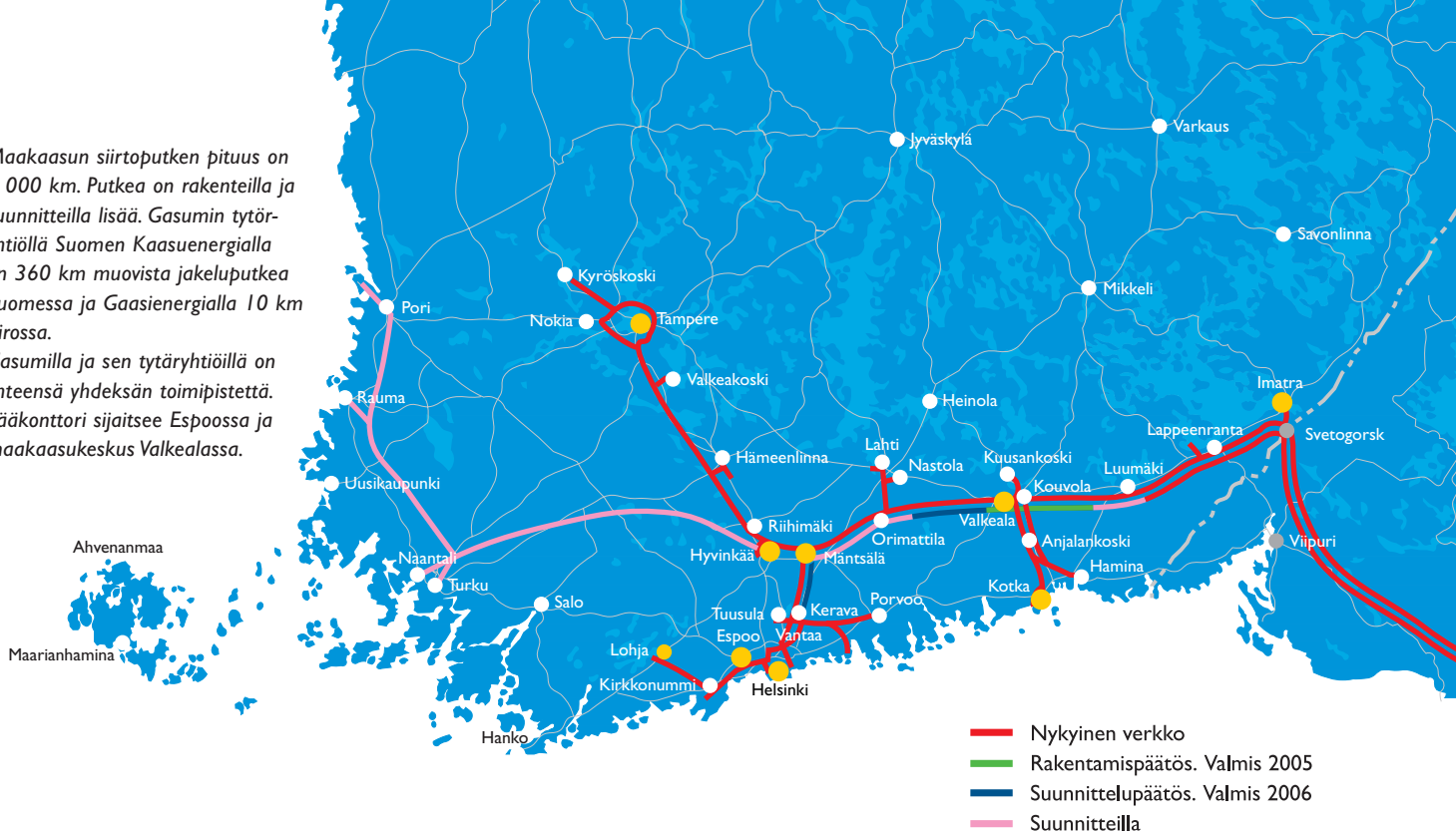
Maakaasuvuorokausi alkaa.

Imatran Räikkölässä mitataan maahantuotavan maakaasun määrä ja määritetään sen laatu. Mittausautomaattiikka on pitkälle kehittyntä, mutta varamittauksessa käytetään piirturikiekkoja. Piirturikiekkot vaihdetaan keskiyöllä, jolloin alkaa uusi kaasuvuorokausi.

Vuorokauden ensimmäisten tuntien aikana yöllä kaasun kulutus on maltillista, keskitiho on noin 7 000 MW. Yön hiljaisten tuntien jälkeen kaasun kulutus kääntyi nousuun noin kuuden jälkeen aamulla, kun talouksien ja teollisuuden sähkön ja lämmön käyttö lisääntyy.

Maakaasun siirtoputken pituus on 1 000 km. Putkea on rakenteilla ja suunnitteilla lisää. Gasumin tytäryhtiöllä Suomen Kaasuenergialla on 360 km muovista jakeluputkea Suomessa ja Gaasienergialla 10 km Virossa.

Gasumilla ja sen tytäryhtiöllä on yhteensä yhdeksän toimipistettä. Pääkonttori sijaitsee Espoossa ja maakaasukeskus Valkealassa.

Vahva maakaasun ammattilainen

Gasumin tehtävänä on hankkia maakaasua sekä markkinoida ja myydä sitä Suomessa. Gasum siirtää maakaasun omistamissaan putkistoissa asiakkailleen ja vastaa siirtoverkoston ylläpidosta ja lisärakentamisesta. Gasumin tytäryhtiöt Suomen Kaasuenergia ja Helsingikaasu toimivat maakaasun paikallisjakelumarkkinoilla, Suomen Kaasuenergia kaasun myyjänä ja Helsingikaasu laite- ja palvelutoimittajana.

Gasum-konsernissa työskentelee yhteensä lähes pari sataa henkilöä. He ovat maakaasu-alan ammattilaisia, jotka vastaavat päivän mittaan siitä, että asiakkaat saavat tarvitsemansa maakaasun ja sen käytön edellyttämät asiantuntijapalvelut.

Maakaasu on arkipäivän energiaa

Maakaasun kulutus on huipussaan kesäkuussa, jolloin sitä käytetään sähkön ja lämmön tuotantoon sekä teollisuuden että yhdyskuntien voimalaitoksissa. Maakaasun hinnoittelujärjestelmässä on määritetty erikseen ns. kausiteho lokakuun alusta maaliskuun loppuun. Kesäaikaan kaasua kuluu vähemmän, kun ilmat ovat lämpimät ja teollisuudella on kesäseisokkeja. Pörssisähkön hinnan noustessa kaasun käyttö voi kesäaikaankin nousta korkealle.

Myös vuorokauden aikana kaasun kulutus vaihtelee. Huipputunnit sijoittuvat varhaiseen aamuun, jolloin teollisuuden tuotanto käynnistyy ja kotitalouksissa sähkön käyttö lisääntyy, sekä alkuaan tunteihin.

Klo 8.00

Maakaasua toimitettu 57 500 MWh.

Gasumin toimitusjohtaja Antero Jännes on saapunut pääkonttorille ja käy läpi päivän ohjelmaa sihteerinsä Ritva Lönnbergin kanssa. Valvomossa tehdään samaan aikaan tarkennetut arviot alkaneen kaasuvuorokauden kulutuksesta mm. säätietojen perusteella.

Maakaasun käyttö aloitettiin Suomessa vuonna 1974. Gasum Oy ja sen edeltäjä Neste Oy Maakaasu ovat 30 vuodessa, yhdessä asiakkaiden kanssa, varmistaneet maakaasulle merkittävän roolin Suomen energiataloudessa ja siitä saatavat moninaiset käyttö- ja ympäristöedut. Asiakkaamme ovat tyytyväisiä maakaasun hyviin ominaisuuksiin sekä toimitusvarmuuteen. Maakaasun käyttöosuuden kasvu on osoituksena maakaasun hyvästä hintakilpailukyvyistä.

Onnistuminen maakaasun käytön vakiinnuttamisessa on edellyttänyt Gasumin henkilöstöltä omistautumista työlleen ja toiminnan jatkuvaa kehittämistä. Maakaasualan kehitystyöhön ovat osallistuneet myös asiakkaamme, muut liike- ja yhteistyökumppanimme sekä alan toimintaa ohjaavat viranomaiset.

Vuonna 2003 Gasum Oy ylitti asetetut liiketaloudelliset tavoitteet, koska maakaasun myynti kasvoi 11 % vuoteen 2002 verrattuna. Myös Gasumin tytäryhtiöt saavuttivat niille asetetut kasvu- ja liiketaloustavoitteet. Gasumin vakaa taloudellinen tilanne antaa hyvän pohjan tulevien haasteiden kohtaamiseen.

Maakaasu osana kansallista ilmastostrategiaa

Maakaasualalla riittää haasteita myös tuleville vuosikymmenille. Maakaasun osuus Suomen primäärienergian käytöstä on vain puolet EU-maiden keskimääräiseen tasoon verrattuna. Kansallisessa ilmastostrategiassa lähdetäänkin siitä, että maakaasun käyttöosuus edelleen kasvaa. Korvaamalla kivihiilen ja öljyn käyttöä voidaan tuntuvasti vähentää energian tuotannosta aiheutuvia CO₂-päästöjä. Samalla voidaan vähentää alueellisia ja paikallisia ympäristöhaittoja, kuten hiukkaspäästöjä. Maakaasun osalta ilmastostrategia perustuu maakaasun käyttöosu-

den kasvuun Etelä-Suomessa teollisuudessa ja kaukolämmityksessä. On korvattava ikääntyneitä laitoksia ja tuotettava lisää lämpöä ja sähköä kulutuksen kasvaessa.

Ilmastostrategiassa esitetyt tavoitteet edellyttävät maakaasun siirtoputkistoon tehtäviä mittavia laajennusinvestointeja, joilla varmistetaan kaasun siirto kun kulutus kasvaa. Kaasuputkea on jatkettava myös Länsi-Suomeen. Lisäksi huoltovarmuus- ja kilpailusysteistä tarvitaan putkiyhteys muiden EU-maiden verkostoon ja mahdollisesti Latvian maanalaisiin kaasuvarastoihin. Ilmastostrategiassa näiden oletetaan toteutuvan vuosina 2008–2012. Myös paikallisjakelussa on kasvumahdollisuuksia. Näitä Gasum pyrkii hyödyntämään tytäryhtiöidensä kautta.

Investointimahdollisuuksia ei saa vaarantaa

Maakaasun käyttöosuuden kasvuun pohjautuvat ilmasto- ja ympäristötavoitteet on mahdollista saavuttaa. Asiakkaittemme on kuitenkin uskallettava päättää omista voimaitosinvestoinneistaan ennen kuin Gasum ja sen omistajat voivat tehdä lopulliset päätökset tarvittavista putkistoinvestoinneista.

Valmisteltavana oleva EU:n päästökauppajärjestelmä ohjaa päästövähennystoimenpiteet kustannuksiltaan halvimpiin kohteisiin. Mikäli päästöoikeuksien hintataso jää alhaiseksi, se ei houkuttele luopumaan vanhoista kivihillilaitoksista ja investoimaan maakaasulaitoksiin Suomessa. Tästä syystä nykyinen vero-ohjaus tulisi säilyttää. Muutoin saatetaan ajautua tilanteeseen, jossa päästöt Suomessa kasvavat, vaikka Kioto-tavoite pystyttäisiinkin täyttämään.

Omalta osaltaan Gasum on varautunut lisäämään maakaasuverkoston siirtokapasiteettia sekä viemään maakaasuputken Turun talousalueelle ja myöhemmin mahdollisesti Poriin. Lisäksi jatkamme selvitystä, joka täh-

tää putkiyhteyden rakentamiseen Suomen ja Viron välille, mikä lisäisi pääkaupunkiseudun kaasun hankinnan varmuutta. Lisäksi Baltian yhteys avaisi mahdollisuuden kehittää yhteistyötä Latvian maanalaisen kaasuvarastojen hyödyntämisessä myös Suomen tarpeisiin.

Näitä investointeja ja sitä kautta ilmasto- ja ympäristötavoitteita ei saa vaarantaa viranomaispäätöksillä. Maakaasumarkkinalakiin perustuvassa kohtuullisuusvalvonnassa pitää ottaa huomioon maakaasumarkkinoiden erityispiirteet Suomessa ja sallia investoinneille kansainvälisesti kilpailukykyinen tuottotaso. Maakaasun siirtoverkko- palvelujen yksikköhintoja voidaan parhaiten alentaa kasvattamalla siirrettäviä maakaasuvolyymeja.

Kiitän lämpimästi henkilöstöä, asiakkaita ja yhteistyötoimijoita, joiden kutsumuksena ja työnä on ollut maakaasun käytön edistäminen Suomessa viime vuonna ja kuluneen kolmen vuosikymmenen aikana. Työ maakaasun mahdollisuuksien hyödyntämiseksi jatkuu.

Espoossa 23.3.2004

Antero Jännes

Ennätyksien vuosi, päästökauppapäätöksiä odotettiin

Tunnuslukuja

- Maakaasun myynti 47 685,59 GWh
- Lisäkaasun osuus keskimäärin 6,37 %
- Jälkimarkkinakaasun osuus vuoden kokonaiskäytöstä 0,7 %
- Maakaasun osuus Suomen kokonaisenergian kulutuksesta 11 %
- Osuus Suomen sähkön tuotannosta 13 %
- Osuus Suomen kaukolämmön tuotannosta 37 %

Vuonna 2003 syntyi useita uusia maakaasuennätyksiä. Maakaasun vuosimyynti oli suurempi kuin koskaan. Tammikuun 3. päivänä tehtiin uusi vuorokauden myyntiennätys: maakaasua myytiin yhteensä 203,8 GWh. Myös vuoden 2003 kesäkuussa myytiin enemmän maakaasua kuin koskaan aiemmin vastaavaan aikaan.

Maakaasun käyttöä lisäsivät pääasiassa poikkeukselliset sääolosuhteet ja markkinasähkön korkea hinta. Tammikuussa sää oli 4–6 astetta pitkäaikaisia keskiarvoja kylmempi. Helmikuussakin oli joitakin poikkeuksellisen kylmiä päiviä, vaikka kuukauden keskiarvo jäi pitkäaikaisten keskiarvojen alle. Syksy taas oli poikkeuksellisen lämmin, joten loppuvuosi tasasi maakaasun kulutuslukuja.

Halpaa vesivoimasähköä ei pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla ollut tarjolla

kuivan kesän ja syksyn vuoksi. Kaasukombivoimat yhdyskunnissa ja teollisuudessa kävivät täydellä teholla lähes läpi koko vuoden. Maakaasulla toimivat lauhdelaitokset olivat myös täydessä toiminnassa.

Ruuhka-Suomi lämpiää maakaasulla

Lähes puolet maamme rakennuskannasta on liitetty kaukolämmitykseen, suurimmissa kaupungeissa osuus on yli 90 prosenttia. Maakaasu on kaukolämmön tärkein polttoaine. Kaikesta Suomen kaukolämmöstä 37 prosenttia tuotettiin maakaasulla. Maakaasuverkoston nykyalueella, esimerkiksi pääkaupunkiseudulla ja Tampereella maakaasun osuus kaukolämmön tuotannosta on valtakunnallista keskiarvoa merkittävästi suurempi.

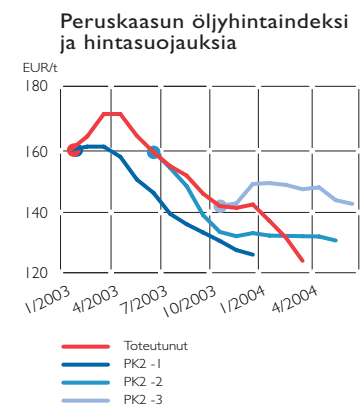
Suhdanteet eivät vaikuttaneet teollisuuden maakaasun käyttöön

Myös teollisuuden kaasun käyttö säilyi suhteellisen vakaana. Suurin kaasua käyttävä teollisuuden ala on edelleen metsäteollisuus, jonka osuus Gasumin kaasun myynnistä oli 27 prosenttia. Toiseksi suurin käyttökohde on kemianteollisuus, jonka osuus oli 10 prosenttia. Maakaasun käyttö kemianteollisuudessa kasvaa huomattavasti, kun Fortumin jalostamon laajennushanke valmistuu.

Kaasun hinta vakaa

Maakaasun hinta oli vakaa koko vuoden. Hiili- ja öljyindeksien nousuvaikutusta

tasasi euron vahvistuminen dollarin hintaan nähden. Gasum tarjosi lisäksi asiakkailleen öljyhintasuojausta Peruskaasu 2 -hintatuotteella. Suojauksia tehtiin 1 500 GWh:n energiamäärästä, joka on yli kolme prosenttia maakaasun koko kaupasta. Monissa laitoksissa hyödynnettiin M2002-tariffiasiakkaille tarjottua mahdollisuutta jatkaa kausitehojaksoa huhtikuun loppuun. Gasum on käynnistänyt M2002-tariffin uudistustyön. Uudistettu tariffi on tarkoitus saada käyttöön vuoden 2006 alussa.

Kuvassa esimerkkejä eri kuukausina tarjotuista öljyn hintasuojauksista (Peruskaasu 2). Toteutunut hinta kuvaa sitä öljyhintatekijää, johon kaasun myynti (Peruskaasu 1) on kiinnitetty.

Klo 9.00

Maakaasua toimitettu 65 200 MWh.

Gasumin myyntipäällikkö Veli-Heikki Niiranen ja Valkeakaasu Oy:n toimitusjohtaja Tiina Kotiniemi keskustelevat tulevan vuoden maakaasunkäytöstä. Maakaasukauppa perustuu vuositilauksiin. Hintaan vaikuttaa mm. tilattavan kaasun määrä ja käytön tasaisuus.

Jälkimarkkinakauppaa pääosin Kaasupörssissä

Jälkimarkkinakaasun osuus maakaasun käytöstä Suomessa oli 0,7 %. Jälkimarkkinakaupan kokonaisvolyymi oli 322 GWh. Jälkimarkkinakauppa tarkoittaa maakaasun käyttäjien keskenään käymää kauppaa tukkimarkkinoilta alun perin omaan käyttöönsä ostamallaan maakaasulla.

Jälkimarkkinakaupasta noin 95 prosenttia käytiin Kaasupörssissä, joka on internetissä toimiva markkinapaikka. Kaasupörssi vastaanotti vuonna 2003 osto- ja myyntitoimeksiantoja yli 7600 kpl. Toimeksiantojen määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna reilut kymmenen prosenttia. Kaasupörssi Oy on Gasumin tytäryhtiö.

Asiakkaista koostuvan Kaasupörssin kehitystyöryhmän kanssa suunniteltiin uusi FUT-kaupankäyntituote, jolla voidaan käydä kauppaa etukäteen seuraavan 30 päivän kaasueristä jatkuvan kaupankäynnin menetelmällä. Ensimmäiset FUT-kaupat tehtiin helmikuussa 2004.

Ilmasto-ohjelmasta reunaehtoja voimalainvestoinneille

Maakaasun käytön lisääntyminen vuonna 2003 johtui pääosin olemassa olevien voimaloiden kasvaneesta käyttöasteesta. Uusia kaasuvoimalahankkeita on vireillä nykyisen maakaasuverkon alueella mm. Espoossa, Vantaalla ja Keravalla. Maakaasuputken länsilajennushanke odottaa myös Turun seudulla tehtävää ratkaisua elinkaarensa loppupäässä olevan kivihii-voimalaitoksen korvaamisesta maakaasuvoimalalla.

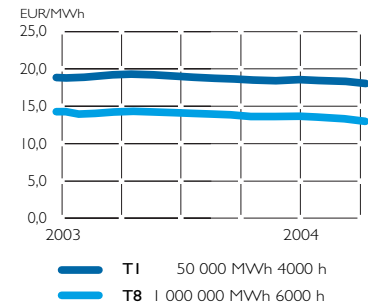
Voimalapäätöksiä on lykätty sähkömarkkinoiden epävarmuuden takia. Epävarmuutta aiheuttavat myös valmisteltavana olevat päästökauppalinjaukset ja kansalliseen ilmasto-ohjelmaan liittyvät muut ohjaustoimenpiteet.

Kansallisella ilmasto-ohjelmalla pyritään saavuttamaan Kioton pöytäkirjassa sovitut tavoitteet. EU:n sisäisen taakanjaon mukaisesti Suomen veloitteena on pitää kasvihuonekaasupäästöt enintään vuoden 1990 tasolla keskimäärin vuosina

2008–2012. Päästökauppa on yksi tapa, jolla Suomi pyrkii saavuttamaan ilmastotavoitteensa. Päästökauppa alkaa Euroopan unionissa vuoden 2005 alussa.

Suomessa on sovittu päästöoikeuksien kokonaismäärästä ensimmäisellä päästö-

Maakaasun verottomia tariffihintoja

T1 kuvaa pientä pääasiassa lämmityskäyttöön maakaasua tarvitsevaa asiakasta, jonka maakaasun kokonaiskulutus jää alle 50 GWh vuodessa.

T8 on suuri teollisuusyritys tai voimalaitos, jonka kaasun tarve on melko tasaista ympäri vuoden ja maakaasun kokonaiskulutus on noin 1000GWh vuodessa.

kauppakaudella sekä oikeuksien jaosta eri toimialoilla. Laitoskohtaiset päästöoikeudet on määrä ilmoittaa kuluvan vuoden syyskuun aikana ja päästöluvut vuoden loppuun mennessä. Kauppa- ja teollisuusministeriö on selvittänyt EU:n päästökaupan, energiaverotuksen ja energiatuotannon tukien yhteensovittamista.

Maakaasu ja päästökauppa

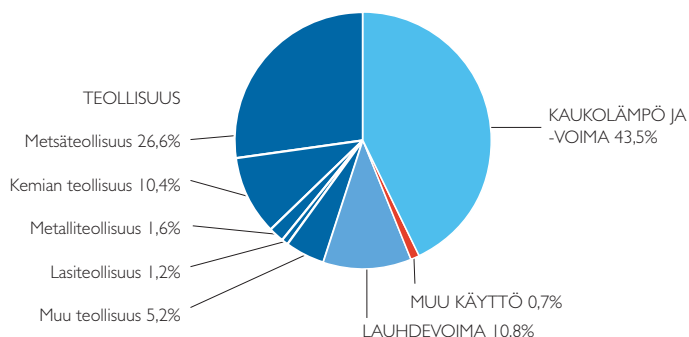
Suomessa käytettävästä maakaasusta yli 90 prosenttia kuluu laitoksissa, joille asetetaan päästökiintiö. Vuonna 2003 maakaasun käytöstä aiheutuneet hiilidioksidipäästöt olivat päästökiintiöihin kuuluvilla sektoreilla yhdeksän miljoonaa tonnia. Jos hiilidioksidipäästötonnin hinta olisi esimerkiksi 10 euroa, päästökaupaan kuuluvien päästöjen arvo maakaasusektorilla olisi noin 90 miljoonaa euroa.

Electrowatt-Ekono arvioi Gasumille tekemässään tutkimuksessa, että nykyisen sekä Turun talousalueelle laajennetun maakaasuverkon alueella olevien voimalaitosten hiilidioksidipäästöjä voitaisiin pie-

mentää 4,8 miljoonaa tonnia vuodessa korvaamalla kivihiihi maakaasulla. Laskelmassa huomioitiin sekä maakaasun kivihiihtä pienemmät päästöt että maakaasuvoimaloiden parempi hyötysuhde.

Maakaasun kilpailukyky kivihiiheen nähdessä riippuu myös energiaverokäytännöstä. Gasum katsoo, että päästökauppa pelkästään ei riitä ohjaukskeinoksi, vaan lisäksi tarvitaan nykyisenlaista vero-ohjausta.

Gasumin maakaasun myynti

Kaasupörssi yhteistyössä Gasumin kanssa selvittää mahdollisuutta tuottaa valvontajärjestelmän tietojen avulla maakaasuasiakkaille tarjottavaa palvelua, jolla voidaan hallita päästökiintiöitä sekä monitoroida ja raportoida päästöjä.

Lisää maakaasua liikennekäyttöön

Euroopan unioni on esittänyt, että vuoteen 2020 mennessä kymmenen prosenttia EU-maiden liikenteestä voisi käyttää polttoaineenaan maakaasua. Tällä hetkellä eniten maakaasuautoja on Italiassa. Uusia jakeluasemia rakennetaan runsaasti mm. Saksassa.

Myös Suomessa maakaasun käytön lisäämiseen on panostettu. Vuoden 2004 alussa voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen maakaasuajoneuvot rinnastetaan verotuskäytännössä tavanomaisiin bensiinikäyttöisiin ajoneuvoihin, kun aiemmin alle 3500 kg maakaasuajoneuvoja verotettiin 20-kertaisesti dieselajoneuvoihin verrattuna. Käytännössä verotuskäytäntö johti siihen, että maakaasua käytettiin pääasiassa busseissa.

Veromuutoksen jälkeen maakaasun käyttö myös jakeluautoissa, takseissa ja henkilöautoissa on aiempaa kannattavampaa. Lisääntyvää käyttöä silmällä pitäen Gasum on päättänyt rakentaa Helsingin alueelle yleiseen käyttöön tarkoitettua maakaasuajoneuvojen tankkausaseman. Tällä hetkellä olemassa olevat tankkausasemat ovat vain bussiliikenteen käytössä ja rakennettu bussivarikoille. Uuden tankkauspisteiden paikaksi on valittu Malmi.

Gasumin tarkoituksena on vaihtaa myös yhtiön omat huoltoautot maakaasukäyttöisiksi. Kaikkiin huoltokeskuksiin rakennetaan tankkauspisteet. Vuoden 2003 lopussa maakaasuautoja saattoi tankata Valkealassa, Hyvinkäällä, Tampereella ja Helsingissä Suomen Kaasuenergian toimipisteissä.

Liikenneliiketoiminnasta vastaa Gasumin tytäryhtiö Suomen Kaasuenergia.

Paikallisjakeluyhtiöt

Palvelu- ja tuotemyynnissä hyvä kasvu

Gasumin tytäryhtiö Suomen Kaasuenergia Oy vastaa maakaasun myynti- ja siirtopalveluista Helsingissä, Kotkassa, Lohjalla, Porvoossa ja Siuntiossa. Suomen Kaasuenergian maakaasun myynti jäi hie- man edellisestä vuodesta. Loppuvuoden lämpimät säät laskivat lämmitykseen käytettävän kaasun kysyntää. Suomen Kaasuenergia rakensi uutta jakeluputkea 25 kilometriä. Pisin uusi putkiosuus, noin 10 kilometriä, rakennettiin Kotkaan.

Uusia maakaasun toimitussopimuksia solmittiin 113. Merkittävä uusi asiakas oli Vehon kolariautokorjaamo Helsingin Suutarilassa. Suutarilaan rakennettiin noin viisi kilometriä uutta jakeluputkea. Uudella alueella kaasua markkinoitiin myös pientalojen lämmityspolttoaineeksi, ja kaasu kiin-

nostikin omakotitalojen omistajia paljon.

Myös Helsingin keskustassa sijaitseva Meiran mauste- ja kahvipaahtimo ja Herttoniemessä sijaitseva Marimekon tuotantolaitos siirtyivät maakaasun käyttäjiksi. Lohjalla maakaasuasiakkaaksi tuli mm. Lemminkäisen kattohuopatehdas ja Kotkassa Laajakosken sairaala. Vuoden lopussa Suomen Kaasuenergia solmi maakaasun toimitussopimuksen Riihimäellä sijaitsevan Duni Oy:n kanssa. Kaasun toimituksen alkavat vuonna 2004.

Jakeluverkkojen rakentaminen työllisti Helsinkikaasua

Gasum-konsernissa laitteiden ja palvelujen markkinointi ja myynti on keskitetty Gasum Energiapalvelut -toiminimen alle.

Maakaasun jakeluun ja laitteisiin sekä niiden asennukseen ja huoltoon liittyviä palveluja tarjoaa Helsinkikaasu Oy. Helsinkikaasun liikevaihto kasvoi merkittävästi vuonna 2003. Eniten lisääntyi jakeluverkkojen rakentaminen, mutta myös laitemyynti, huolto- ja asennuspalvelut kehittyivät hyvin. Lämmön myynti ja lämmityskaluston vuokraus väliaikaisille lämmityskohteille oli ennakoitua suurempaa, Helsinkikaasu huolehtii mm. Kampin rakennustyömaan lämmityksestä.

Paikallisjakeluyhtiö Viroon

Virossa kaasun myynnistä vastaa pääosin Eesti Gaas AS. Viron liittyessä Euroopan unionin jäseneksi paikallisjakelutoimintaa haluttiin kuitenkin avata muillekin yhtiöille. Gaasienergia AS perustettiin vuoden 2002 lopussa, mutta varsinaisen toimintansa yhtiö aloitti vuoden 2003 alkupuolella. Gaasienergia on Suomen Kaasuenergian tytäryhtiö.

Gaasienergia on rakentanut Harkun kuntaan Tallinnan länsipuolelle 14 kilometriä maakaasun jakeluputkea. Vuoden loppuun mennessä jakeluverkkoon oli liittynyt yhdeksän asiakasta, joista suurin on Tabasalu Soojus -lämpöyhtiö.

Gaasienergian toimitusjohtaja on Simo Lahesalu (kuvassa oikealla). Paineenvähennysasemaa Tabasalussa tutkimassa myös Kari Salminen Gasumilta ja Kalevi Kempainen Helsinkikaasusta.

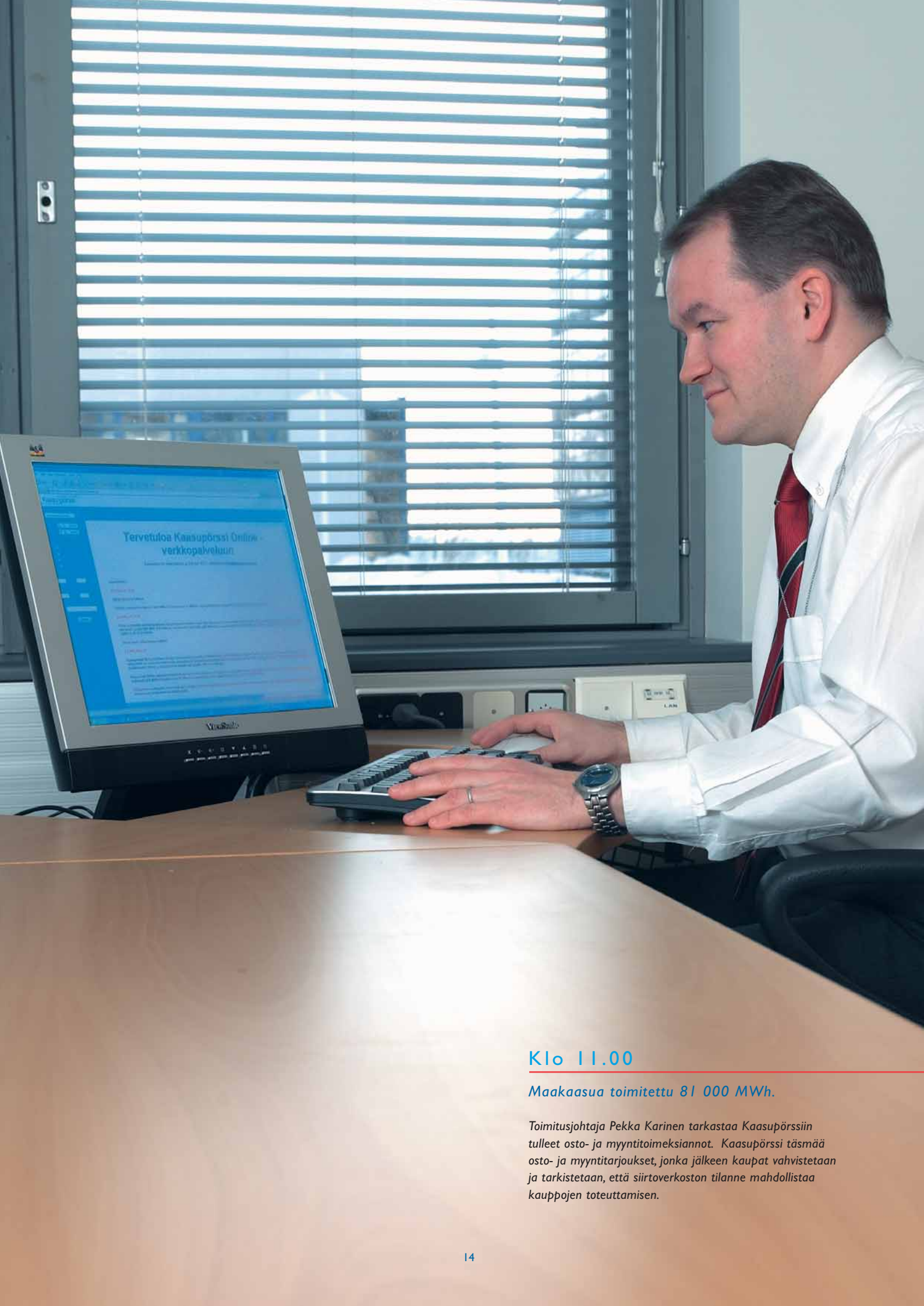

KI_o 10.00

Maakaasua toimitettu 73 100 MWh.

Kaasulieden suosio on kasvanut, kun mm. television ruokaohjelmat ovat tehneet sen tutuksi tavallisillekin kuluttajille. Helsingikaasun asentaja Kimmo Eronen huolehtii asiakkaan tilaaman kaasulieden käyttövalmiiksi keittiöön.

Klo 11.00

Maakaasua toimitettu 81 000 MWh.

Toimitusjohtaja Pekka Karinen tarkastaa Kaasupörssiin tulleet osto- ja myyntitoimeksiannot. Kaasupörssi täsmää osto- ja myyntitarjoukset, jonka jälkeen kaupat vahvistetaan ja tarkistetaan, että siirtoverkoston tilanne mahdollistaa kauppojen toteuttamisen.

Maakaasun hankinta Suomeen

Euroopan unionissa maakaasulla merkittävä rooli

Tunnuslukuja:

- Etäisyys tuotantoalueelta: 3 400 km
- Tuonti vuonna 2003: 4,78 mrd. m³
- Suurin päivätuonti (3.1.): 20,4 milj. m³
- Keskimääräinen tuonti talvipäivinä: 16 milj. m³
- Kumulatiivinen ostomäärä 1974–2003: 65 115 200 000 m³

Maakaasun tuottaja osoitti suurta joustavuutta maakaasun toimituksissa alkuvuonna 2003, kun kysyntä muutamina päivinä ylitti Gasumin asiakkaiden ennakkoon tilaamat kaasumäärät merkittävästi. Myyjä toimitti kaikki sopimuksin tilatut määrät ja niiden lisäksi myös runsaasti ylimääräistä kaasua.

Maakaasun hankinta Suomeen perustuu vuonna 1994 solmittuun 20-vuotiseen hankintasopimukseen. Hankintahinnassa on huomioitu maakaasun kilpailutilanne muiden voimalaitospolttoaineiden kanssa Suomessa.

Maakaasun käyttöä Suomessa voidaan edelleen lisätä merkittävästi. Maakaasun saatavuus ei ole este sen käytön lisäämiselle. Gazpromin hallussa on viidennes maapallon kaasuvaroista ja sen tuotanto on noin 23 % koko maailman kaasun tuotannosta. Venäjän kaasuteollisuuden tavoitteena on kehittää sekä Jamalin niemimaan kaasukenttiä että kaasuesiintymiä

Pohjoisen Jäämeren alueella, Itä-Siperiassa ja Kaukoidässä. Gazprom on myös toistuvasti ilmoittanut kiinnostuksensa Pohjois-Euroopan kaasuputkiprojektin eteenpäin viemiseen.

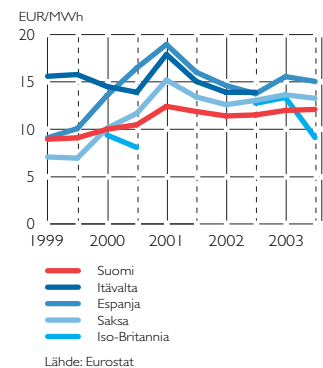
Uudet direktiivit säätelevät unionin kaasumarkkinoita

EU hyväksyi vuonna 2003 uuden maakaasumarkkinadirektiivin, joka tähtää unionin sisämarkkinoiden avaamiseen suurasiakkaille vuonna 2004 ja markkinoiden avautumiseen myös kotitalousasiakkaille vuonna 2007. Suomelle EU on myöntänyt poikkeusluvan siihen asti, kun maakaasua voidaan ostaa useilta keskenään riippumattomilta toimittajilta tai Suomen maakaasuverkko on kytketty EU:n yhteen liitettyyn verkkoon.

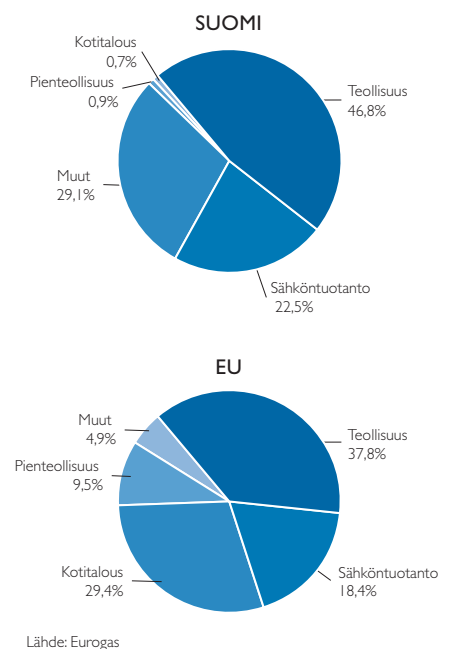
Suomessa maakaasumarkkinoita valvovan Energiamarkkinaviraston toimivaltuuksia valvonnassa on tarkoitus lisätä merkittävästi. Valvonta tapahtuu tulevaisuudessa viiden vuoden seurantajaksoissa. Ensimmäinen seurantajakso alkanee vuonna 2005.

Maakaasun toimitusvarmuutta koskevan direktiivin mukaan jäsenvaltiot määrittelevät toimitusvarmuutta koskevan politiikan, eri osapuolten vastuut maakaasun toimitushäiriötilanteissa sekä toimitusvarmuutta koskevat vähimmäisstandardit. Direktiiviin sisältyy lisäksi säännöksiä yhteistoiminnasta koko yhteisöä koskevassa maakaasun toimitushäiriötilanteessa.

Maakaasun hintoja teollisuusasiakkaille eri Euroopan maissa

Maakaasun myynti (%) sektoreittain EU-maissa

Suomessa huolehditaan huoltovarmuudesta varastoimalla korvaavia polttoaineita, lähinnä öljyä, ja takaamalla kuljetuskapasiteettiä. Niille käyttäjille, jotka eivät voi korvata kaasua muilla polttoaineilla, varaudutaan toimittamaan ilmapropaaniseosta mahdollisen toimituskatkon aikana. Suomen nykyiset järjestelyt maakaasun toimitusvarmuuden takaamiseksi täyttävät direktiivin vaatimukset.

Baltian maiden liittyminen unioniin avaa mahdollisuuksia

Euroopan unionin laajeneminen kymmenellä uudella jäsenmaalla vuoden 2004

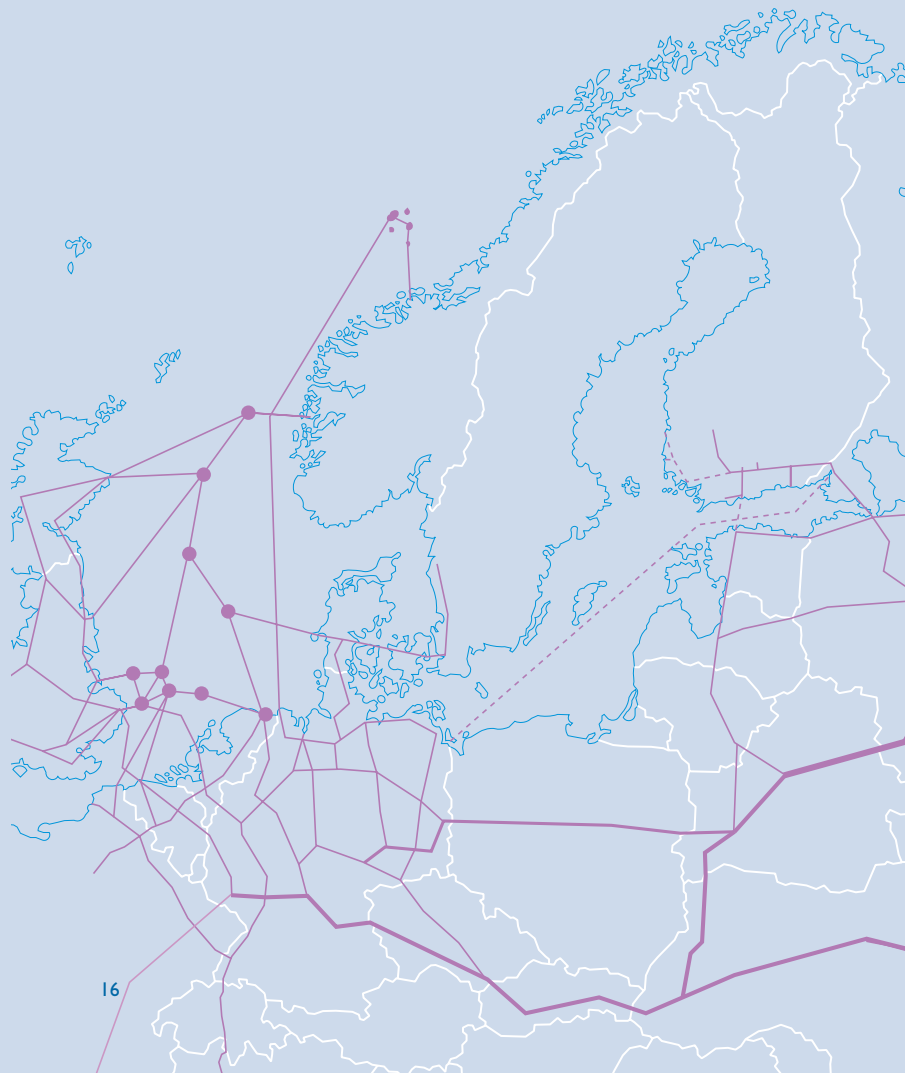
toukokuussa muuttaa myös EU:n energiastrategiaa. Uusilla jäsenmailla on mm. myytävänä huomattava määrä päästöoikeuksia. Uusista jäsenmaista suurin kaasun käyttäjä on Unkari.

Uudet maat on myös tarkoitus integroida mahdollisimman tehokkaasti jo nyt käynnissä oleviin ns. TEN- eli Trans European Network -hankkeisiin, joihin kuuluu mm. Itämeren poikki suunnitella oleva kaasuputki. Gasum tutkii Baltian maiden kaasuyhtiöiden kanssa yhteistyömahdollisuuksia mm. Latvian kaasuväylien hyödyntämiseen.

Euroopan unionissa maakaasun käyttö lisääntyy

Euroopan unionin kaasun käytön arvioidaan tulevaisuudessa kasvavan merkittävästi. Tällä hetkellä kaasun osuus energian kokonaiskulutuksesta on noin neljännes. Vuonna 2003 EU-maissa, Norjassa ja Sveitsissä käytettiin maakaasua yhteensä 423 miljardia kuutiometriä. Eurogasin arvion mukaan kulutus kasvaa yli 500 miljardiin kuutiometriin vuoteen 2020 mennessä.

Samalla lisääntyy kaasun tuonti erityisesti Venäjältä, koska Euroopan omat maakaasuväylien eivät pysty tyydyttämään kulutuksen kasvua. Tällä hetkellä noin kaksi kolmannesta EU:ssa käytettävästä maakaasusta tuotetaan EU:n alueella tai tuodaan Norjasta, kolmannes hankitaan Venäjältä. Omia maakaasuväylien EU:n alueella on mm. Alankomailla, Iso-Britanniassa, Tanskalla ja Saksalla. Suurimmat venäläisen maakaasun ostajat EU:n alueella ovat Saksa, Italia, Ranska, Itävalta ja Suomi.

Klo 12.30

Maakaasua toimitettu 92 000 MWh.

Asentajat Leo Åkerlund ja Juhani Saarinen Gasumin Hyvinkään mekaanisen kunnossapidon tiimistä huoltotoissa Herajoen paineenvähennysasemalla Riihimäellä. Asemalla tehtiin muutostöitä, kun läheisellä teollisuusalueella uusi asiakas aloitti maakaasun käytön.

Puoleen päivään mennessä valvomo on antanut maakaasun myyjälle ennusteensa maakaasun vastaanotosta Suomeen kuluvan ja seuraavan vuorokauden aikana. Kulutuksen arvioidaan kasvavan, koska luvassa on kylmempiä säitä ja sähkön hinta pohjoismaisessa sähköpörssissä on korkealla.

Siirtoputkiston käyttö

Lisää tietoa käyttötilanteen muutoksista asiakkaille

Tunnuslukuja:

- Liitynyt Gasumin siirtoputkista 189
- Suurin siirretty tuntikeskivirtaus 10.1.2003 klo 9–10 oli 889 481 kuutiota tunnissa
- Toimittamatta jäänyt energia verkon kautta siirretystä energiasta 0,04 %
- Häiriökeskeytysten lukumäärä siirto-putkessa 1
- Häiriökeskeytyksen aika 2 h 15 min.

Vuoden 2003 alkaessa maakaasun siirtoputkiston operointi oli poikkeuksellisen haastavaa. Putkiston siirtokapasiteetti oli täydessä käytössä. Kaasua toimitettiin hetkittäin 20–30 prosenttia yli asiakkaiden vuosisopimuksilla tilaamien määrien.

Suurimpien kulutushuippujen aikana kaasun kulutusta rajoitettiin nostamalla lisäkaasun energiahintaa. Vuorottaiskäytösopimuksen tehneet maakaasuasiakkaat käyttivät samaan aikaan korvaavia polttoaineita, jotta maakaasun saanti muille asiakkaille saatiin turvattu.

Tiedonvaihtoa kehitettiin

Vuodenvaihteen tilanteen hoitoa analysoitiin asiakastilaisuuksissa. Gasum kehitti poikkeustilanneviestintäänsä tilaisuuksissa saadun palautteen perusteella.

Merkittävä osa Gasumin maakaasu-kauppaa ja siirtoputkiston toimintaa kos-

kevasta tiedonvälityksestä hoidetaan sähköisesti asiakaspalvelujärjestelmässä eli ekstranetissä. Asiakaspalvelujärjestelmään lisättiin Gasumin siirtoputkistossa mitattavia painetietoja, joiden perusteella asiakkaat voivat osaltaan seurata putkiston käyttötilanteen muutoksia.

Gasum on jatkanut tiedonvaihdon kehittämistä Suomea lähinnä olevan venäläisen kaasun siirtoyhtiön Lentrasgasin kanssa. Gasum saa aikaisempaa enemmän tietoa Venäjän siirtoverkoston toiminnasta.

Automaatiojärjestelmän uudistus valmistui

Kompressoriasemien automaatiojärjestelmien uudistus valmistui vuonna 2003, kun Valkealan vanhimpien kompressoreiden automaatio saatiin uuden järjestelmän piiriin. Uusi järjestelmä rakenne on alentanut kokonaiskustannuksia ja parantanut järjestelmäintegrointia.

Suomeen vastaanotettavan kaasun ja Gasumin asiakkaille toimittaman maakaasun määrä todetaan Gasumin omistamalla ja ylläpitämällä mittalaitteilla. Vastaanoton mittausjärjestelmää ja raportointia uudistetaan lähivuosina.

Syyskuussa 2003 Gasum järjesti asiakkailleen virtausmittausseminaarin, jossa kerrottiin kaasun mittauksen yleisistä periaatteista, mittauksen tekniikasta ja mittauslaitteista. Tilaisuuteen osallistui viitisenkymmentä henkilöä, ja se sai osanottajilta hyvän palautteen.

Kunnossapidosta erityistarpeita käytölle

Juhannuksena maakaasun siirtoputkeen tehtiin mittavat liitos- ja muutostyöt Helsingissä ja uuden Kerava–Lahti-oikoradan alueella. Kaasuputki tyhjennettiin muutostöiden vaikutusalueella liitostöiden tekemistä varten juhannusaattoaamuna klo 6. Venttiili- ja kompressoriasemien operoinnit suunniteltiin tarkasti etukäteen siten, että kaikki työkohteet saatiin kaasuttomiksi, mutta samalla mahdollisimman moni asiakas sai käytettyä kaasua seisokista huolimatta. Samalla pyrittiin pitämään ulospuhallettavan kaasun määrä mahdollisimman pienenä. Tämä toteutettiin mm. siirtämällä kaasua tyhjennettävistä osuudesta varastoon Tampereen haaraan sekä käyttämällä tyhjennettävän putkiosan paine mahdollisimman alhaiseksi.

Myös laajat maakaasuputken sisäpuoliset tarkastukset painekaapimilla eli porsilla edellyttävät siirtoputkiston erityisoperointia. Porsaat vaativat hyvin toimiakseen tarkkaan määritellyt virtaus- ja paineolosuhteet.

Klo 16.00

**Maakaasua toimitettu
120 020 MWh.**

Mäntsälän kompressoriaseman päällikkö Olli Mäki-Tuurin työpäivä on päättymässä. Mäntsälässä on kaksi kompressoriyksikköä. Säätötilan kylmenemisen vuoksi niistä toinen on käynnistetty, jotta kaasun riittävä paine putkistossa aina läntisimpään pisteeseen Kyröskoskelle saadaan varmistettua.

Maakaasuverkoston ylläpito ja kehittäminen

Investoinneilla turvataan maakaasun siirto käytön lisääntyessä

Tunnuslukuja:

- Siirtoverkoston pituus 999,7 km
- Paineenvähennysasemat 128
- Kompessoriyksiköt 9
- Investoinnit 7,87 milj. euroa

Gasum otti vuonna 2003 käyttöön uuden tietojärjestelmän siirtoverkoston käyttöarvon ja ylläpito- ja laajennusinvestointiarvioiden seurantaan. Siirtoverkoston kuntoa seurataan jatkuvasti, ja seurannan perusteella arvioidaan uudistamistarpeet. Siirtoverkoston ylläpitokustannuksia arvioidaan jopa seuraavan 50 vuoden ajalta.

Verkko-omaisuuden hallinnointi on tärkeää paitsi siirtotoiminnan varmuuden ylläpitämiseksi, myös siirron hinnoitteluperusteiden varmistamiseksi. Verkkoliiketoiminnan hinnoittelun valvontaan on tiedossa muutoksia. EU edellyttää, että jäsenmaissa verkkotoiminnan hinnoittelun metodologia ja kohtuullisuusvalvonta uudistetaan energiasisämarkkinadirektiivin mukaiseksi vuoden 2004 heinäkuun alkuun mennessä. Siirtotoiminnan hinnoittelun tulee vastata kustannuksia. Lisäksi sallitaan kohtuullinen tuotto. Kohtuullisen tuoton määrittely perustuu verkkotoimintaan sitoutuneeseen pääomaan.

Lisää putkea rakenteilla ja suunnitteilla

Gasum arvioi maakaasun käytön yllä-

vän 50 TWh:n vuoteen 2007 mennessä. Tämä käytön lisäys edellyttää noin 85 miljoonan euron investointeja verkostoon vuosina 2004–2005.

Siirtokapasiteetin varmistamiseksi Gasum on päättänyt rakentaa jatkoa maakaasun rinnakkaisputkelle. Rinnakkaisputket lisäävät siirtokapasiteettia koko verkoston alueella. Vastaanottokeskuksesta Imatralta alkava rinnakkaisputki ulottuu tällä hetkellä Luumäelle. Jatkon rakentaminen Anjalankosken Pajarista Valkealaan ja Elimäelle käynnistyi linjan merkinnällä ja puuston poistolla joulukuussa. Putkiosuuden pituus on n. 30 kilometriä. Kokonaisuudessaan uuden putkiosuuden on tarkoitus olla käyttövalmiina syyskuussa 2005.

Uusi maakaasuputki on linjattu Kymijoen poikki. Putki sijoitetaan Kymijoen alitetaan tunneliin, joka on ensimmäinen laatuaan Suomen maakaasuverkostossa. Toteuttamismuodoksi valittiin tunneli mm. ympäristösyistä, koska Kymijoen pohjan sedimenteistä olisi saattanut irrota ympäristölle haitallisia aineita.

Rinnakkaisputken jatkosta Kymijoelta Niinikoskelle on tehty suunnittelu- ja maanhankintapäätös. Tähän osuuteen liitetyt tehtiin mm. luontoinventointeja ja muita tutkimuksia parhaan sijoituksen varmistamiseksi. Alustavaa linjausta esiteltiin maanomistajille toukokuussa.

Gasum teki suunnittelu- ja maanhankintapäätöksen myös rinnakkaisen putkilinjan rakentamisesta Mäntsälästä Sipooseen. Putkiosuuden pituus on 29 km.

Maakaasuputken laajennushankkeessa Turkuun edettiin maanhankinnassa. Gasum jätti lunastuslupahakemuksen Valtioneuvostolle marraskuussa. Gasumin tavoitteena on valmius maakaasun käyttöönottoon Turun talousalueella vuoden 2008 aikana. Tämä edellyttää toteutus päätöstä vuoden 2005 aikana, jolloin rakentaminen alkaisi vuonna 2006.

Radiolinkkiverkkoa ja virtausmittauslaitteistoa uudistettiin

Gasumin omistamaa, siirtoverkoston kaukovalvonnassa käytettävää radiolinkkiverkkoa uudistettiin yhteysväleillä Valkeala–Mäntsälä–Espoo ja Mäntsälä–Tampere. Vuodelta 1985 peräisin oleva 2,6 GHz:n taajuudella toimiva linkkijärjestelmä vaihdettiin uuteen 7,5 GHz:n taajuudella toimivaan. Uudistus lisäsi järjestelmän tiedonsiirtokapasiteettia.

Myös paineenvähennysasemilla käytössä olevia kaasumäärämittaukseen liittyviä muuntimia paine- ja lämpötilamittauksiin uusittiin. Uusinnalla parannettiin virtausmittauksen tarkkuutta ja varmistettiin varaosien saatavuus pitkälle tulevaisuuteen.

Kompessoriasemien automaation uudistaminen saatiin päätökseen. Automaatiota kehitetään edelleen vuonna 2004. Tarkoituksena on liittää järjestelmään laitteiden suorituskyvyn seuranta ja analysointia.

Imatran vastaanottoasemalla lisättiin vastaanotettavan kaasun suodatinkapasiteettiä.

teettii. Uusilla suodattimilla suodatuskapasiteetti kasvoi 500 000 kuutiosta miljoonaan kuutioon tunnissa. Kapasiteettia lisäämällä varmistetaan kaasun suodatusvalmius nykyisen maksimikäytön aikana ja valmistaudutaan lisääntyvään kaasun käyttöön.

Gasumin dokumenttihakintaa mm. verkoston piirustusten osalta on päätetty uudistaa laajennusinvestointien lisätessä piirustusmääriä.

Juhannuksena mittavat liitostyöt

Maakaasun siirtoputkeen tehtävät liitostyöt toteutetaan useimmiten juhannuksena, koska maakaasun käyttö on pienimmillään ja putki helpointa tyhjentää kaasusta töiden ajaksi. Vuoden 2003 juhannuksena tehtiin maakaasuverkoston tähänastisen historian suurin liitostyö. Liitoksia tehtiin juhannusaaton aikana kaikkiaan kuudessa paikassa.

Suurin liitostyö tehtiin Mäntsälässä, jossa putkea siirrettiin 6 km:n matkalla uuden Helsinki–Lahti-oikoradan alta. Helsingissä siirrettiin putkea Pohjois-Haagaan rakennettavan uuden toimisto-kiinteistön vuoksi. Lisäksi tehtiin muutamia pienempiä liitostöitä, joilla mm. varmistettiin mahdollisuus tarkastaa putkien sisäpuolet painekaapimilla.

Laajennushankkeisiin liittyen putkeen on suunnitteilla seitsemän uutta venttiili-asemaa. Venttiili-asemat helpottavat uusien putkiosuoksien liitännätöitä.

Lawrence Ling PII-Pipetronixista lähettää älykästä porsasta tarkastusmatkalle Imatran vastaanottoasemalta.

Porsaat vauhdissa

Gasum teki siirtoputkiston sisäpuolisia tarkastuksia vuonna 2003 yli 300 kilometriä. Painekaapimien sisään- ja ulostuloluukut eli ns. porsasloukut Mussalossa, Lappeenrannassa ja Helsingin Vuosaaressa olivat käytössä ensimmäistä kertaa.

Kaasuvirran mukana kulkevilla porsailta poistetaan putkeen rakentamisen aikana jääneitä tai myöhemmin syntyneitä epäpuhtauksia. Mussalon haaran läpi ajettiin yli 30 puhdistusporsasta, jotta putki saatiin riittävän puhtaaksi älykkäällä porsalla suoritettavaa tarkastusta varten. Älykkäällä painekaapimilla saadaan selville kaikki putken vaipassa olevat magneettiset ja geometriset poikkeamat sekä tarkka tieto putken rakenteesta. Sen toimintaperiaate perustuu magneettivuon tiheyden mittaukseen.

Tarkastuksien alustavat tulokset raportoitiin tammiukuussa 2004. Tuloksien perusteella kunnostettiin mm. Vuosaaren haarasta löytynyt vaurio.

Tavoitteena turvallisuus ja avoimuus

Tunnuslukuja:

- Investoinnit ympäristöön, terveyteen ja turvallisuuteen 285 300 euroa
- Henkilöstön sairauspoissaolot työtunneista 2,05 %
- Työtapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti (yli päivän poissaoloon johtaneet) 17
- Metaanipäästöt 572 tonnia
- Hiilidioksidipäästöt 70 658 tonnia

Gasumin tavoitteena on edistää ihmisten hyvinvointia ja asiakkaidensa toimintaedellytyksiä toimittamalla maakaasua ja siihen liittyviä palveluja. Maakaasulla on tärkeä rooli sekä teollisuuden että yhdyskuntien voimalaitosten polttoaineena. Maakaasutoimituksen luotettavuus ja turvallisuus on yksi suomalaisen yhteiskunnan toiminnan perusedellytyksistä.

Gasumin henkilöstö

Henkilöstön määrä Gasum-konsernissa vuoden 2003 lopussa oli 182. Emoyhtiössä henkilökuntaa oli 145 ja tytäryhtiöissä yhteensä 37. Konsernissa työskentelee 41 naista ja 141 miestä. Henkilöstömäärä on pysynyt tasaisena viime vuodet, ja henkilöstön vaihtuvuus on varsin pientä. Määräaikaaisia harjoittelijoita, lähinnä kesätyöntekijöitä, Gasumissa oli kuutisenkymmentä.

Gasumin henkilöstöstä huomattava

osa siirtyy eläkkeelle seuraavan kymmenen vuoden aikana. Jotta henkilöstöltä vaadittava korkea asiantuntemus pystytään säilyttämään, on yhtiössä käynnistetty osaamisselvitys kehittämistä vaativien osaamisalueiden tunnistamiseksi.

Vuonna 2003 Gasumissa oli koulutuspäiviä keskimäärin neljä henkilöä kohti. Koulutuksen painopistealueena oli tietokoneen käytön perustaitojen parantaminen. Tietokoneajokortin suoritti yksitoista henkilöä, ja ajokorttikoulutusta on tarkoitus jatkaa.

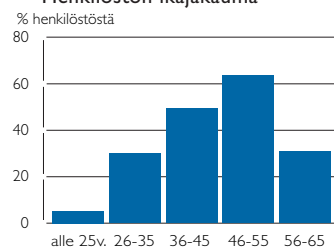
Työturvallisuuskorttikoulutukseen osallistui kuusi henkilöä. Vuoden 2004 aikana työturvallisuuskortit on tarkoitus hankkia koko kunnossapidon henkilöstölle. Työturvallisuustiedon tarve on laajentunut, koska kunnossapitopalveluja myydään myös asiakkaille, mikä edellyttää valmiutta toimia erilaisissa olosuhteissa asiakkaiden tiloissa.

Henkilöstön terveyttä ja työturvallisuutta kuvaavat tunnusluvut olivat Gasum Oy:ssä vastaaviin teollisuusyrityksiin verrattuna keskimääräistä parempia. Työterveyshuollon bruttokustannus henkilöä kohti oli noin 300 euroa, joka sisältää ennakoidun työterveyshuollon sekä sairaanhoidon. Henkilöstölle tehdään työhöntuototarkastuksen jälkeen määräaikaistarkastukset vähintään viiden vuoden välein.

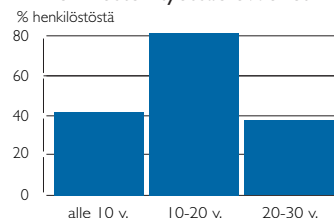
Toimipisteiden lähialueet

Emoyhtiöllä on toimipisteet kuudella paikkakunnalla. Suurimmat työllistäjät ovat

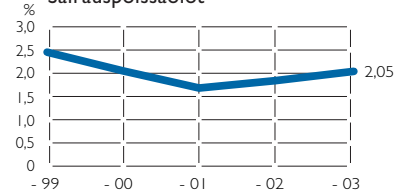
Henkilöstön ikäjakama

Henkilöstön työssäolovuodet

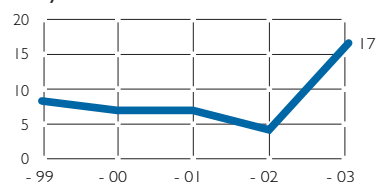

Sairauspoissaolot

Energia-alan työntekijöiden keskimääräinen sairauspoissaoloprosentti v. 2002 oli 5,5. (Lähde: TT)

Yli päivän poissaoloon johtaneiden työtapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti

Suomalaiseen RC-ohjelmaan sitoutuneiden yritysten vastaava vertailuluku v. 2002 oli 14

Klo 18.00

Maakaasua toimitettu 136 000 MWh.

Suomen Kaasuenergian myyntipäällikkö Voitto Rihu rentoutuu työpäivän päätteeksi rinteessä. Voitto Rihu valittiin vuoden gasumlaiseksi 2003. Valinnan suorittavat edellisten vuosien vuoden gasumlaiset. Valitsijat totesivat, että Voitolla on harvinainen kyky viedä työyhteisössä vaikeitakin asioita eteenpäin empaattisesti ja huumorilla. Voitto on myös iloinen hengenluoja, joka runsaasta positiivisesta asiakaspalautteesta huolimatta on säilynyt mukavan vaatimattomana.

Johtaja Veikko Virtanen ja materiaalipäällikkö Olavi Toiva Tampereen sähkölaitokselta tuovat tervehdyksen Gasumin Tampereen toimipisteen avajaisiin.

Uusi toimitila Tampereelle

Gasumin Tampereen huoltokeskus sai ensimmäiset omat toimitilansa Lahdesjärven teollisuusalueella Raspinkadulla. Aiemmin Tampereen viiden hengen huoltoryhmä työskenteli vuokratiloissa. Uudet toimitilat otettiin käyttöön marraskuussa.

Tampereen huoltokeskus vastaa maakaasun siirtoputken kunnossapidosta litalan ja Kyröskosken välisellä osuudella. Huoltokeskus on Gasumin Tampereen huoltoryhmän tukikohta, josta hoidetaan maakaasun siirtoverkoston laitteiden ennakoivaa huoltoa. Huoltokeskus hoitaa myös tarvittavia täydennys- ja lisärakentamistöitä sekä asiakkaiden kaasulaitteiden huoltotöitä.

Maakaasu monipuolisesti käyttöön

Uusissa tiloissa otettiin maakaasu käyttöön mahdollisimman monipuolisesti. Koko 600 neliön rakennus lämpiää maakaasulla toimivalla vesikeskuslämmityksellä. Korjaamohallissa on lisäksi säteilylämmitin. Talossa on myös maakaasusauna ja ruoka keitellään kaasuliedellä. Pihaa valaisevat kaasupalot.

Tampereen huoltokeskuksella on myös mahdollisuus ottaa huoltoajoissa käyttöön maakaasuauto. Tontille rakennettiin auton tankkauspiste. Tankkauspiste on mallia, jota Kanadassa yleisesti rakennetaan omakotitalojen yhteyteen henkilöautojen tankkausta varten.

Huoltokeskuksen rakentaminen alkoi toukokuussa ja harjannostajaisia juhlistettiin elokuussa. Vihkiäisjuhlaa avoimin ovin juhlettiin tammikuussa 2004. Huoltokeskuksen rakennuskustannukset olivat noin 780 000 euroa.

Valkealan maakaasukeskus (61 vakituista henkilöä) ja Espoon pääkonttori (35). Myös määräaikaista harjoittelijoita on näissä toimipisteissä eniten. Tytäryhtiöiden toimipisteet ovat Helsingissä, Kotkassa ja Lohjalla. Gaasienergialla on toimipiste Tallinnassa Eesti Gaasin toimitilojen yhteydessä. Gaasienergiassa työskentelee kaksi henkilöä, joista toinen on osa-aikainen.

Gasum pyrkii suuntaamaan sponsoroititukeaan toimipisteiden lähialueille. Vuodesta 1993 yhtiö on tukenut Valkealan Kajon naisten lentopallojoukkuetta. Hyvinkäällä tuettiin Hyvinkään Tahkon Pro 06 -junioripesäpalljoukkuetta. Espoossa tuettiin jalkapalloseura FC Espoon toimintaa. Gasumin tytäryhtiöllä Suomen Kaasuenergialla on Sipoossa kummiluokka. Lisäksi Gasum tuki useita pienempiä paikallisia hankkeita.

Gasum Oy oli yhdessä Mäntsälän Sähkön kanssa mukana Energia Uudellamaalla -projektissa, jossa tutustutetaan peruskoulun oppilaita eri energiavaihtoehtoihin. Projektiin osallistuivat kaikki merkittävät Uudellamaalla toimivat energia-yhtiöt. Mäntsälän kompressoriasemalla vieraili noin 140 peruskoulun kahdeksannen luokan oppilasta.

Siirtoputken vaikutus maanomistajiin

Maakaasun siirtoputken vaikutusalueella on tuhansia maanomistajia. Gasum lunastaa putkialueille käyttöoikeuden, venttiili- ja paineenvähennysasemien kiinteistöt lunastetaan omistusoikeuksin. Putki aiheuttaa kiinteistöille joitakin käyttörajoituksia. Vuonna 2003 Gasum antoi 98 kirjallista lupaa ja lausuntoa maakaasuputken välittömässä läheisyydessä tapahtuvasta maankäytöstä ja rakentamisesta. Lisäksi Gasum kävi paikan päällä valvomassa lukuisia kaivutöitä.

Laajennussuunnitelmista tiedottaminen

Gasumin merkittävimmät rakennushankkeet ovat rinnakkaisputken jatkaminen Luumäeltä Kymijoen ja edelleen Mäntsälän kompressoriasemalle sekä maakaasuverkoston laajentaminen uudelle alueelle Länsi-Suomeen. Rinnakkaisputkea on suunnitteilla myös Mäntsälästä Sipooseen.

Turun talousalueelle suuntautuvasta uudesta putkesta järjestettiin vuonna

2003 kaikissa linjausalueen kunnissa kuulemiskokoukset maanomistajille. Maanomistajilla oli näissä tilaisuuksissa mahdollisuus antaa lausumansa hankkeesta ja kysyä itseään kiinnostavista asioista. Putken vaikutuspiirissä on noin 1500 maanomistajaa, kokouksiin osallistui kaikkiaan yli 800 henkilöä. Kuulemiskokouksissa nousivat esiin erityisesti rakentamisaikaiset vaikutukset peltomaahan, lunastuskorvaukset sekä putkien linjaus maastossa. Maanomistajat jättivät hankkeesta yhteensä 95 lausumaa. Lausumat liitettiin lunastuslupahakemukseen, jonka Gasum Oy jätti valtioneuvostolle marraskuussa.

Rinnakkaisputken jatkosta järjestettiin maanomistajille kolme esittelytilaisuutta toukokuussa 2003. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä noin 45 henkilöä. Rinnakkaisputken Valkeala–Elimäki-osuudella järjestettiin maanomistajien kuulemiskokoukset lokakuussa.

Maakaasutoimitusten luotettavuus ja turvallisuus

Maakaasutoimitusten luotettavuus ja turvallisuus varmistetaan suunnitelmallisten ennakkohuoltojen ja tarkastusten

avulla. Kaasun siirron riskit arvioidaan vaaranarviointi- ja turvallisuusselvityksissä.

Maakaasun toimitusvarmuus oli hyvä vuoden 2003 aikana. Maakaasun siirtoverkostossa ei ollut putkirikkoja eikä hätätilanteita. Läheltä piti -tilanteita raportoitii kuusi.

Maakaasun toimituksissa asiakkaalle oli yksi häiriökeskeytys. Häiriöitä, jotka olisivat hoitamattomana voineet aiheuttaa toimituksen keskeytyksen, oli kuusi.

Kaasun alkuperä

Länsi-Siperiassa, josta maakaasu tuodaan Suomeen, sijaitsevat maailman suurimmat kaasuesiintymät. Suomeen tuotava maakaasu tulee Jamburgin ja Urengoin kentiltä.

Siperian lähteissä maakaasu on kolmessa kerroksessa 1 000–4 000 metrin syvyydessä. Kaasukentän käyttöönotossa maakaasulähteeseen porataan tuotantoreikä. Tuotannossa olevaa reikää kutsutaan kaasukaivoksi. Kaasukaivot tuottavat kaasua yleensä 25 vuotta, jotkut jopa sata vuotta. Noin 20 kaasukaivoa riittää kattamaan Suomen kaasun tarpeen.

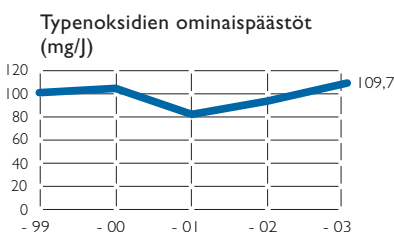
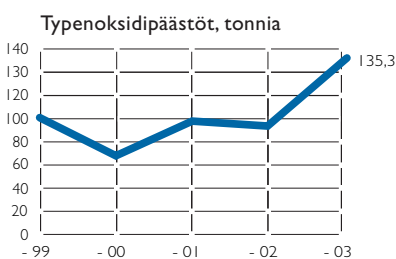
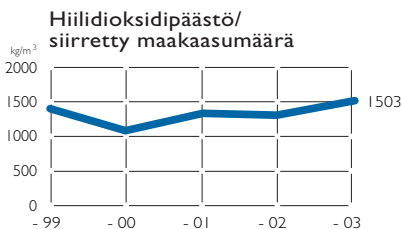
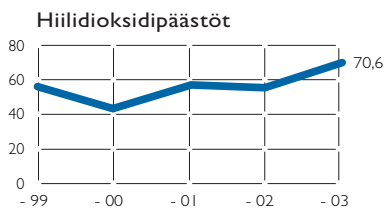
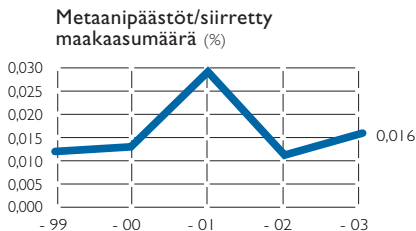
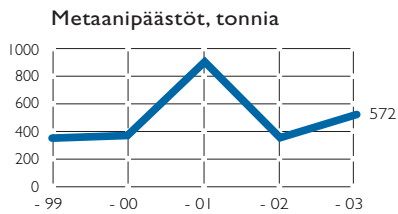
Energiansäästö- sopimuksen myötä uusia kehityshankkeita

Gasum liittyi vuonna 2002 mukaan teollisuuden energiansäästösopimukseen ja teetti energiansäästöselvityksen. Selvityksessä ehdotettuja hankkeita käynnistyi vuoden 2003 aikana.

Kompressoriasemien pakokaasujen lämpö otetaan hyötykäyttöön kaukolämmön tuottamiseen Kouvolassa. Sopimus Gasumin ja Vari Oy:n kanssa solmittiin heinäkuussa. Investoinnilla sekä säästetään energiaa että vähennetään myös kasvihuonekaasujen päästöjä. Gasumin Varille toimittaman kaukolämpöenergian määräksi arvioidaan 20 GWh vuodessa, joka vastaa noin tuhannen omakotitalon vuotuista lämmitystarvetta. Investoinnin ansiosta kaukolämmön tuotannon hiilidioksidipäästöt pienenevät noin 4 000 tonnia ja typenoksidipäästöt noin 7 tonnia.

Gasum on päättänyt toteuttaa myös energiakatselmuksessa ehdotetun oman CHP-laitoksen. Laitos rakennetaan Valkealan toimipisteeseen, ja sillä tuotetaan lämpöenergiaa toimipisteen lämmitykseen sekä sähköä Valkealan ja Imatran toimipisteiden tarpeisiin.

Siirtomatka Länsi-Siperiasta Suomeen on noin 3 400 kilometriä. Yli metrin läpimittaisia siirtoputkia on useita rinnakkain. Putket kulkevat ikiroudan alueella maan päällä ja muualla noin metrin syvyydessä maan alla.

Ympäristövaikutukset

Gasumin ympäristöasioiden hallintajärjestelmä perustuu kansainväliseen ISO 14001 -standardiin. Tytäryhtiöllä ei ole sertifoituja ympäristöjärjestelmiä. Jäljempänä esitetyt luvut käsittävät emoyhtiön toiminnasta aiheutuneet ympäristövaikutukset.

Ympäristöasioiden hallintaan liittyvät keskeiset periaatteet on kuvattu Gasumin ympäristökäsikirjassa ja siihen liittyvässä ohjeistuksessa. Gasum on ollut vuodesta 1996 mukana kemianteollisuuden Responsible Care eli Vastuu Huomisesta -ohjelmassa. Gasum on mukana teollisuuden energiansäästösopimuksessa.

Mäntsälän kompressoriasema sai uuden ympäristöluvan vuonna 2003. Ympäristöluvassa edellytettiin aseman melumitauksia ja parannuksia jätevesien käsittelyyn. Myös Valkealan ja Imatran kompressoriasemille on haettu uutta ympäristölupaa.

Metaanipäästöt

Metaanin osuus Suomeen tuotavassa maakaasussa on 98 prosenttia. Metaani on yksi kasvihuoneilmiöön vaikuttavista ns. kasvihuonekaasuista. Metaania pääsee ilmakehään esimerkiksi putkiston tyhjenysten eli ulospuhallusten yhteydessä. Ulospuhalluksia tarvitaan, kun putki joudutaan tekemään paineettomaksi maakaasusta hätätilanteiden tai huolto- ja liitostöiden takia.

Metaanipäästöt olivat yhteensä 572 tonnia. Tästä runsaat puolet syntyi ulospuhalluksista juhannuksen laajoissa liitostöissä.

Hiilidioksidipäästöt ja typenoksidipäästöt

Maakaasun painetta nostetaan verkoston varrella noin 100 kilometrin välein olevilla kompressoriasemilla. Kompressorien käyttövoima saadaan kaasuturbiineista, jotka käyttävät polttoaineenaan maakaasua. Maakaasun palamisessa syntyy hiilidioksidia, vesihöyryä ja typen oksideja.

Hiilidioksidipäästön määrä vuonna 2003 oli 70 658 tonnia. Typenoksidien kokonaispäästö oli 135,3 tonnia ja kompressoriasemien keskimääräinen NO_x-ominaispäästö oli 109,5 mg/MJ. Tavoitteena on laskea NO_x-päästö alle 100 mg/MJ vuoteen 2005 mennessä.

Maakaasun siirtojärjestelmään kuuluvien kompressorien yhteisteho on 64 MW. Kompressorit kuuluvat päästökiintiöiden piiriin ja osallistuvat kansallisten päästöoikeuksien jakoon.

Energian kulutus

Maakaasua käytettiin kompressoriasemien turbiinien polttoaineena 282 GWh. Paineenvähennysasemilla kaasua kului 71 GWh kaasun ja paineenvähennysasemarakennusten lämmittämiseen. Siirto-prosessiin käytettiin maakaasua 0,74 % siirretystä kaasumäärästä.

Klo 19.30

Maakaasua toimitettu 148 000 MWh.

*Artjärven maamiessseuran talolla on käynnissä kuulemis-
kokous. Kokouksessa esitellään maanomistajille Gasumin
hanketta rakentaa lisää maakaasuputkea. Maanomistajilla
on kokouksessa tilaisuus lausua mielipiteensä hankkeesta
ja esittää kysymyksiä sekä tarkistaa kartalta putkelle
suunniteltu linjaus.*

Klo 23.50

Maakaasua on Suomessa kulunut talvipäivän aikana 183 370,5 MWh.

Vuorokauden vaihtuessa keskusvalvomossa Valkealassa työskentelee vuoroteknikko Ilpo Lipsanen, jonka työvuoro on alkanut klo 22. Keskusvalvomo on miehitetty ympäri vuorokauden joka päivä.

Maakaasukauppa

Vuonna 2003 Gasumin maakaasun myynti oli yhteensä 47 686 GWh, joka on uusi vuosiennätys. Maakaasun kulutus Suomessa kasvoi 11 prosenttia edellisvuodesta, lähinnä laitosten käyttöasteen kohoamisen takia. Tähän vaikuttivat sekä sähkön korkea markkinahinta että alkuvuoden kylmä sää. Myös paikallisjakelu kasvoi jonkin verran. Kaukolämpökuormat kasvavat vuosittain 2–3 prosenttia. Vuoden aikana ei otettu käyttöön uusia suuria maakaasulaitoksia.

Asiakkaitten tilaustehon ylittävän lisäkaasun osuus oli 6,4 prosenttia maakaasun myynnistä. Myyntiä M2002 -tariffiasiakkaille pystyttiin lisäämään tarjoamalla heille mahdollisuus jatkaa kausitehojaksoa huhtikuun loppuun.

Asiakassuhteiden hoitomallia kehitettiin ja päätettiin uuden asiakashallintajärjestelmän hankinnasta.

Maakaasun hankinta perustuu venäläisen maakaasun tuottajayhtiön Gazpromin kanssa vuonna 1994 solmittuun 20-vuotiseen sopimukseen. Kaasun toimitusvarmuus oli hyvä koko vuoden ajan. Maakaasun siirtoa koskevaa yhteistyösopimusta Lentransgazin kanssa jatkettiin.

Hinnoittelussa käytettävät sidonnaisuudet

Gasum ja sen tukkuasiakkaat ovat hyväksyneet Tilastokeskuksen esityksen korvata E31-33-indeksi kotimaan energiaindeksin hintamuutoksia paremmin kuvaavalla uudella E40-indeksillä vuoden

2004 alusta lukien. Muutoshetkellä indeksin vaihtaminen ei vaikuttanut maakaasun myynti- tai hankintahintaan.

Suojautuminen öljynhinnan vaihteluilta

Gasum tarjoaa asiakkailleen mahdollisuuden pienentää öljyn hintavaihtelusta johtuvaa maakaasun hintariskiä. Vuonna 2003 näiden suojaussopimusten voima-aloitusta pidennettiin 12 kuukaudesta 18 kuukauteen ja asiakkaille tarjottiin mahdollisuutta suojautua myös öljyn hinnan vaihteluun vaikuttavalta valuuttariskiltä. Vuonna 2003 suojauksia tehtiin 1 500 GWh osalta, joka on yli 3 prosenttia koko maakaasukaupasta.

Investoinnit

Investoinnit vuonna 2003 olivat yhteensä 7,87 miljoonaa euroa.

Maakaasun käytön kasvuvarjojen pohjalta Gasum on päättänyt jatkaa maakaasun rinnakkaisputken rakentamista Anjalankosken Pajarista Valkealan ja Kymijoen alimäelle. Putkiosuus on tarkoitus ottaa käyttöön syyskuussa 2005. Rinnakkaisputken jatkaminen Elimäeltä Orimattilan Niinikoskelle sekä välillä Mäntsälä–Sipoo ovat myös suunnitteilla.

Juhannuksena 2003 Gasumin siirtoputkistoon liitettiin rakennettua uutta putkistoa kolmessa eri kohteessa ja siihen asennettiin tulevia tarkastusotia helpottavia venttiilejä.

Valkealan kompressoriasemalle rakennetaan 15 MW lämmön talteenottokattila, jolla tuotetaan lämpöä Kouvolan alueella

kaukolämpöä myyvän Vari Oy:n jakeluverkkoon. Valkealan maakaasukeskukseen rakennetaan myös maakaasumoottorivoimalaitos, joka korvaa maakaasukeskuksen erillisissä lämmityskattiloissa tuotettua lämpöä ja vähentää ostosähkön käyttöä. Laitokset otetaan käyttöön lokakuussa 2004.

Tampereen huoltokeskuksen uudet toimitilat valmistuivat ja otettiin käyttöön marraskuussa. Huoltokeskuksessa on Tampereen ensimmäinen maakaasuautojen tankkauspiste.

Turun putken maanlunastusprosessi käynnistettiin

Gasum on hakenut valtioneuvostolta lupaa Mäntsälästä Turun talousalueelle johtavaa putkea varten tarvittavien maalueiden käyttö- ja omistusoikeuksien lunastamiseen. Maanlunastus koskettaa 20 kunnan alueella yhteensä noin 1 500 maanomistajaa, joille järjestettiin paikkakunnittain kuulemiskokoukset. Jotta maakaasua voitaisiin toimittaa Turun alueelle vuodesta 2008 alkaen, rakentamispäätös pitäisi tehdä vuonna 2005. Rakennettavan putken pituus on 195 km, ja suunnittelussa on varauduttu putken jatkamiseen myöhemmin Rauman ja Porin alueille.

Ympäristö, terveys ja turvallisuus

Gasumilla on ISO 9001:2000 standardin mukainen laatujärjestelmä ja ISO 14001 -standardin mukainen ympäristöhallintajärjestelmä, jotka on sertifioitu. Yhtiö on liittynyt Kemianteollisuus ry:n

Responsible Care -ohjelmaan ja teollisuuden energiansäästösovimukseen.

Vuonna 2003 maakaasuputkistojen sisäpuolisia kuntotarkastuksia tehtiin runkoputkessa välillä Imatra–Valkeala–Mäntsälä. Lisäksi tarkastettiin kolme merkittävää haaraputkea. Tarkastuksia jatketaan laaditun ohjelman mukaisesti.

Rinnakkaisputken jatkamiseen liittyvässä Kymijoen alituksessa valittiin tunnelivaihtoehto, jotta joen pohjasedimenttiin ei tarvitsisi koskea.

Runkoputkisto on päätetty varustaa liitosventtiileillä, jotta kaasutoimituksia ei tarvitsisi myöhemmin keskeyttää uusien rinnakkaisputkiosuuksien kytkemisen takia. Tämä vähentää myös putkiston tyhjentämisestä aiheutuvia metaanipäästöjä.

Pääosin Gasum saavutti asettamansa ympäristöön, terveyteen ja turvallisuuden liittyvät tavoitteet.

Henkilöstö

Gasum Oy:n palveluksessa oli vuoden 2003 aikana keskimäärin 163 henkilöä. Lisäksi tytäryhtiöiden palveluksessa oli 40 henkeä. Toimintavuoden aikana käynnistettiin kehitysohjelma, jonka tavoitteena on varmistaa yhtiön ydinosaaminen maakaasun hankinnassa, siirrossa ja markkinoinnissa myös tulevaisuudessa.

Tytäryhtiöt ja palvelujen myynti

Suomen Kaasuenergia Oy (SK) myy maakaasua Helsingissä, Kotkassa, Siuntiossa, Porvoossa ja Lohjalla. SK:n markkinaosuus maakaasun paikallisjakelusta Suomessa on noin 16 %. SK:n tytäryhtiö Gaasienergia AS on aloittanut maakaasun jakelun Virossa. SK saavutti kertomusvuonna sille asetetut taloudelliset ja muut tavoitteet. SK pyrkii edelleen laajentamaan toimintaansa uusille alueille. Tavoitteena on kasvattaa paikallisjakelutoimintaa viidenneksellä vuoteen 2008 mennessä.

Helsingikaasu Oy myy kaasulaitteita, tarjoaa maakaasun jakeluputkistojen rakentamista ja toimii asennus- ja huoltopalvelujen asiantuntijana. Yhtiön toiminnallinen tulos parani merkittävästi vuonna 2003. Kasvava paikallisjakelutoiminta luo edellytyksiä laajentaa ja monipuolistaa

maakaasualan laite- ja palvelumyyntiä. Helsingin Kaupunkikaasu Oy huolehtii Helsingin jakeluverkon verkkopalveluista.

Tuotenimi Gasum Energiapalvelut kuvaa Gasumin ja sen tytäryhtiöiden asiakkaille tarjoamia kunnossapito-, rakennus-, asennus- ja laitemyyntipalveluja. Asiakkaille tarjotaan myös maakaasulla tuotettua lämpöä tai höyryä.

Vuosi 2003 oli Kaasupörssi Oy:n kolmas toimintavuosi. Kaasupörssin välityksellä käydyn maakaasukaupan volyyymi oli 305 GWh, joka on 0,6 prosenttia Suomessa käytetystä maakaasusta. Määrä on sama kuin vuonna 2002. Kaasupörssiin on liittynyt 25 maakaasuasiakasta. Toimintavuoden aikana kehiteltiin yhdessä asiakkaiden kanssa mahdollisuutta käydä kauppaa myös tulevaisuudessa käytettävistä kaasueristä.

Yhtiön omistusrakenne

Vuosi 2003 oli Gasum Oy:n kymmenes toimintavuosi. Gasum Oy:n omistusrakenne ei ole muuttunut kesän 1999 jälkeen. Yhtiön omistavat:

Fortum Oil and Gas Oy	25 %
OAO Gazprom	25 %
Suomen valtio	24 %
Ruhrgas Energie Beteiligungs-Aktiengesellschaft	20 %
M-real Oyj	2 %
Stora Enso Oyj	2 %
UPM-Kymmene Oyj	2 %

Lisäksi Suomen valtio omistaa K-sarjan osakkeen.

Yhtiökokous, hallinto-neuvosto ja hallitus

Gasum Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 15. toukokuuta 2003.

Hallintoneuvoston jäsenet johtaja Heikki Sara UPM-Kymmenestä, yksikön johtaja Bo Lindfors Fortumista ja johtaja Matthias Keuchel Ruhrgasista olivat pyytäneet eroa. Heidän tilalleen toimikauden jäljelle olevaksi ajaksi yhtiökokous valitsi johtaja Aarre Metsävirran M-realista sekä toimitusjohtaja Tapio Kuulan ja johtaja Seppo Ahon Fortumista. Erovuorossa

Hallituksen kokouksissa sihteerinä toimii Ritva Lönnberg. Hallituksen jäsenet ovat siirtotoiminnan johtaja, varapuheenjohtaja Juha Vainikka, toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja Antero Jännes, talousjohtaja Birger Sandström, myyntijohtaja Björn Ahlnäs, hankintajohtaja Vladimir Hramoff.

olleet Gazpromin hallituksen varapuheenjohtaja Aleksander Rjasanov ja Lentransgazin toimitusjohtaja Sergei Serdjukov sekä tohtori Eike Benke valittiin uudelleen seuraavaksi toimikaudeksi.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana jatkaa varatuomari Harri Malmberg ja varapuheenjohtajana ylijohdaja Taisto Turunen kauppa- ja teollisuusministeriöstä.

Yhtiökokouksen valitsemana Gasum-konsernin tilintarkastajana jatkaa Price-waterhouseCoopers Oy. Vastuullinen tilintarkastaja on KHT Eero Suomela.

Gasum Oy:n hallituksen puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Antero Jännes ja varapuheenjohtajana Juha Vainikka. Jäseniä olivat johtajat Vladimir Hramoff, Birger Sandström ja Björn Ahlnäs.

Kertomusvuoden aikana hallintoneuvosto kokoontui kolme kertaa ja hallitus 11 kertaa.

Tulevaisuuden näkymät

Omissa skenaarioissaan Gasum on arvioinut, että maakaasun vuotuinen käyt-

tö voisi yhdistetyssä lämmön ja sähkön tuotannossa kasvaa nykyisestä (47,7 TWh) noin 9 TWh eli lähes 20 prosenttia vuosi-ina 2004–2008. Puolet kasvusta tulisi teollisuudesta ja puolet yhdyskunnista. Tavoitteena on edelleen, että maakaasun käyttö alkaisi myös Turun talousalueella vuonna 2008.

EU:n maakaasumarkkinadirektiivin vaatimusten pohjalta on laadittu maakaasuverkkoliiketoiminnan kohtuullisuusvalvontaa varten uusi, jälkikäteisiin tilinpäätöstietoihin pohjautuva malli. Valvontajakson pituudeksi on ehdotettu viittä vuotta. Sekä valvontajakson alussa annettava ns. metodologiapäätös, jossa kohtuullinen tuotto ja tehostamistavoitteet määritellään että valvontajakson päätyttyä annettava päätös kohtuullisen tuoton ylittämisestä tai alittamisesta ovat valituskelpoisia. Valvontapäätöksiä koskevassa muutoksenhakumenettelyssä on ehdotettu siirtymistä kaksiportaiseen malliin. Mallin toimivuus ja soveltuvuus riippuu Energjavirastossa valmisteltavana olevien metodolo-

giapäätösten sisällöstä. Gasum pitää tärkeänä, että näissä päätöksissä otetaan huomioon Suomen maakaasumarkkinoiden erityispiirteet.

Ajoneuvoverotuksen muutokset vuoden 2004 alusta lukien parantavat maakaasun liikennekäytön mahdollisuuksia. Suomen Kaasuenergian kautta Gasum haluaa edistää maakaasun liikennekäyttöä ja on valmis investoimaan uusiin maakaasun tankkausasemiin kysynnän kasvun mukaisesti.

Jatkona vuonna 2002 tehdylle esiselvitykselle Suomenlahden alittavasta kaasuputkesta, Gasum on käynnistänyt yhdessä AS Eesti Gaasin ja A/S Latvijas Gazen kanssa projektin, jonka tavoitteena on maakaasuinfrastruktuurin kehittäminen Suomen ja Baltian maiden alueilla.

Liikevaihto ja tulos

Gasum Oy:n liikevaihto oli 646,5 miljoonaa euroa. Se on 12,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2002. Nettorahoituskulut olivat 2,3 miljoonaa euroa ja suunnit-

telman mukaiset poistot 21,4 miljoonaa euroa. Voitto ennen satunnaisia eriä oli 60,3 miljoonaa euroa. Tilikauden voitto oli 32 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma oli 511,6 miljoonaa euroa vuonna 2003. Omavaraisuusaste oli 61,4 prosenttia.

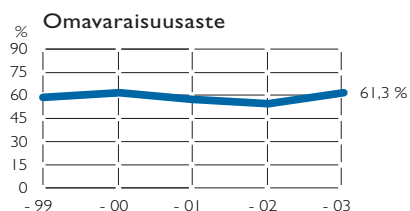
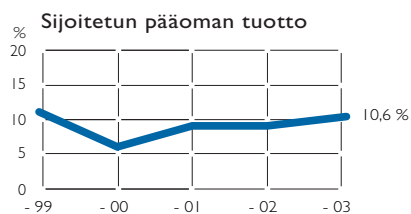
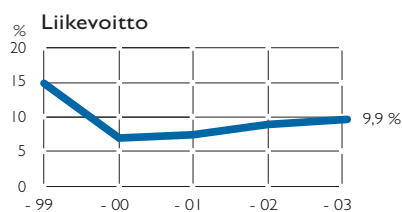
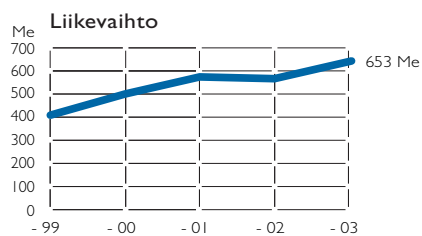
Liiketoiminnan taloudelliset tavoitteet ylitettiin vuonna 2003 pääosin maakaasun lisääntyneen myynnin ansiosta.

Esitys voittovarojen käytöstä

Konsernin vapaa oma pääoma ja jakokelpoiset varat 31.12.2003 olivat 33.116.332,68 euroa. Emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat 34.743.139,79 euroa.

Hallitus ehdottaa, että Gasum Oy jakaa vuodelta 2003 osinkoa 18% osakepääomalle eli yhteensä 32.090.256,97 euroa. Loppuosa jakokelpoisista varoista jätetään voittovaroihin.

Talouden tunnuslukujen kehitys

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Liikevoitto (%)	= Liikevoitto/Liikevaihto × 100
Sijoitetun pääoman tuotto	= (Tulos ennen satunnaiseriä + korko- ja muut rahoituskulut - verot) /
verojen jälkeen (%)	Sijoitettu pääoma keskimäärin × 100
Omavaraisuusaste (%)	= (Oma pääoma + vähemmistöosuus) /
	(Taseen loppusumma - saadut ennakot) × 100
Sijoitettu pääoma	= Taseen loppusumma - korottomat velat
	-laskennallinen verovelka - pakolliset varaukset
Korolliset nettovelat	= Korolliset velat - rahavarat
Rahavarat	= Rahat ja pankkisaamiset + rahoitusomaisuusarvopaperit

Tuloslaskelma

Milj. euro		KONSERNI		EMOYHTIÖ	
		2003	2002	2003	2002
Liikevaihto	(1)	653	581	646	576
Liiketoiminnan muut tuotot	(2)	1	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	(3)				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana		-548	-472	-548	-471
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	(4)	9	9	7	7
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut		1	2	1	2
Muut henkilösivukulut		1	1	1	1
		-11	-11	-9	-10
Poistot ja arvonalentumiset	(6)				
Suunnitelman mukaiset poistot		-22	-35	-21	-34
Liiketoiminnan muut kulut		-7	-10	-6	-9
Liikevoitto		65	53	63	52
Rahoitustuotot ja- kulut	(7)				
Muut korko- ja rahoitustuotot					
Muilta		1	1	1	1
Korkokulut ja muut rahoituskulut					
Muille		-4	-5	-4	-5
		-2	-4	-3	-4
Voitto ennen satunnaisia eriä		62	49	60	48
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		62	49	60	48
Tilinpäätössiirrot					
Poistoeron lisäys (-)	(8)			-15	0
Tuloverot	(9)	-18	-14	-13	-14
Tilikauden voitto		44	35	32	33

Tase

Mlj., euro	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet (10)				
Muut pitkävaikutteiset menot	4	4	4	3
Konserniliikearvo	3	3	0	0
	8	8	4	3
Aineelliset hyödykkeet (10)				
Maa- ja vesialueet	2	2	2	2
Rakennukset ja rakennelmat	339	348	322	333
Koneet ja kalusto	57	57	56	56
Muut aineelliset hyödykkeet	4	4	4	4
Keskeneräiset hankinnat	5	8	5	8
	407	419	389	403
Sijoitukset (11)				
Osuudet saman konsernin yrityksissä			7	7
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			4	3
			11	10
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus (12)	6	7	5	6
Saamiset (13)				
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	73	92	71	89
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			1	1
Siirtosaamiset	0	1	0	1
	73	93	72	91
Rahat ja pankkisaamiset	31	41	30	41
	526	568	512	555

Mijj. euro	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA	(14)			
Osakepääoma	178	178	178	178
Edellisten tilikausien voitto	100	99	3	2
Tilikauden voitto	44	35	32	33
	323	312	213	214
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Kertynyt poistoero			142	127
LASKENNALLINEN VEROVELKA	(16)			
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen	(17)			
Lainat rahoituslaitoksilta	69	67	69	67
	69	67	69	67
Lyhytaikainen	(18)			
Lainat rahoituslaitoksilta	15	51	15	51
Ostovelat	54	67	53	66
Muut velat	13	19	12	18
Siirtovelat	7	11	7	11
	89	148	87	146
	526	568	512	555

Rahoituslaskelma

Milj. euro	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
Liiketoiminnan rahavirta				
+ Myynnistä saadut maksut	666	568	660	563
+ Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	1	0	0	0
- Maksut liiketoiminnan kuluista	-580	-479	-577	-476
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	87	89	83	87
- Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-5	-6	-5	-6
+ Saadut korot liiketoiminnasta	1	1	1	1
+ Saadut osingot liiketoiminnasta	0	0	0	0
- Maksetut verot	-14	-10	-14	-10
Liiketoiminnan rahavirta ennen satunnaisiaeriä	69	74	66	72
+/- Liiketoiminnan satunnaisistaeristä johtuva rahavirta (netto)	0	0	0	0
Liiketoiminnan rahavirta (A)	69	74	66	73
Investointien rahavirta				
- Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-10	-30	-7	-28
+ Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutusvoitot	0	0	0	0
- Investoinnit muihin sijoituksiin	0	0	0	0
+ Luovotustuotot muista sijoituksista	0	0	0	0
- Myönnettyt lainat	0	0	0	0
+ Lainasaamisten takaisinmaksut	0	0	0	0
+ Saadut korot investoinneista	0	0	0	0
+ Saadut osingot investoinneista	0	0	0	0
Investointien rahavirta (B)	-11	-30	-7	-28
Rahoituksen rahavirta				
+ Lyhytaikaisten lainojen nostot	0	0	0	0
- Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	0	0	0
+ Pitkäaikaisten lainojen nostot	38	31	37	31
- Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-72	-17	-72	-17
-/+ Pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys	-1	0	-1	0
- Maksetut osingot ja muu voitonjako	-33	-22	-33	-22
Rahoituksen rahavirta (C)	-68	-8	-69	-8
Rahavarojen muutos (A+B+C)	-10	37	-10	36
Rahavarat tilikauden alussa	41	4	40	4
Rahavarat tilikauden lopussa	31	41	30	40
	-10	37	-10	36

Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

KONSOLIDOINTI

Gasum Oy kuuluu Gasum-konserniin. Gasum-konsernin emoyhtiö on Gasum Oy, kotipaikka Espoo. Konsernitilinpäätöskien jäljennökset ovat saatavissa Gasum Oy:n pääkonttorista Keilaranta 6 B, 02150 Espoo.

Konsernitilinpäätös käsittää emoyhtiö Gasum Oy:n ja tytäryhtiöt Helsingin Kaupunkikaasu Oy:n, Kaasupörssi Oy:n, Suomen Kaasuenergia Oy:n ja Gaasienergia AS:n. Suomen Kaasuenergia Oy ja Gaasienergia AS yhdessä muodostavat Gasum-konsernin alakonsernin. Suomen Kaasuenergia Oy omistaa Gaasienergia AS:n 100 %:sti. Alakonsernista ei ole tehty erillistä konsernitilinpäätöstä. Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa syntyvä tytäryhtiöiden hankinta-arvon ja hankintahetken oman pääoman ero on käsitelty konsernilikearvona, joka poistetaan vaikutusaikanaan, kuitenkin enintään 20 vuodessa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat on eliminoitu tuloslaskelmassa ja taseessa.

ULKOMAANRAHANMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan valuuttamääräiset saatavat ja velat on arvostettu Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivän keskipäivän.

POISTOT

Käyttöomaisuuden hankintameno kirjataan kuluksi todennäköiseen käyttöikään perustuvien tasapoistoin. Käytetyt pitoajat ovat omaisuusryhmittäin:

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Rakennukset ja rakennelmat	20–40 v	20–40 v	20–40 v	20–40 v
Muut aineelliset hyödykkeet	20–40 v	20–40 v	20–40 v	20–40 v
Koneet ja kalusto	4–15 v	5–15 v	4–15 v	5–15 v
Muut pitkävaikutteiset menot	5–10 v	5–10 v	5–10 v	5–10 v
Aineettomat oikeudet	5 v	5 v	5 v	5 v
Konsernilikearvo	20 v	20 v		

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO-periaatteella välittömään hankintamenuon tai sitä alempana todennäköiseen todennäköiseen luovutushintaan.

LASKENNALLINEN VEROVELKA

Konsernitilinpäätöksessä poistoero on jaettu vapaaksi omaksi pääomaksi ja laskennalliseksi verovelaksi.

EURO 1.000

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
I. LIIKEVAIHTO				
Maantieteellinen jakauma				
Kotimaa	652,228	580,781	646,107	575,239
Muu Eurooppa	387	652	387	652
Muut	3	0	0	0
Yhteensä	652,618	581,433	646,494	575,891

EURO 1.000	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	112	25	111	22
Vuokratuotot	354	350	295	235
Metsätalouden tuotot	11	2	11	2
Muut	113	101	6	11
Yhteensä	590	478	424	270
3. MATERIAALIT JA PALVELUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	547,540	471,478	547,354	471,266
Varaston muutos	652	246	684	120
	548,193	471,724	548,038	471,386
4. HENKILÖSTÖKULUT				
Henkilöstökulut ja luontoisedut				
Palkat ja palkkiot	8,627	8,604	7,202	7,241
Eläkekulut	1,292	1,875	1,080	1,659
Lakisääteiset henkilösivukulut	775	841	696	777
Yhteensä	10,694	11,321	8,979	9,677
Luontoisedut	336	340	259	261
Yhteensä	11,030	11,661	9,238	9,938
Luontoisetujen raha-arvo ei sisälly tuloslaskelman henkilöstökuluihin				
Johdon palkat ja palkkiot				
Toimitusjohtajat	447		314	
Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet	594		486	
Konsernin ja emoyhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin				
Toimihenkilöitä	136	131	114	111
Työntekijöitä	64	72	49	54
Yhteensä	200	203	163	165
5. JOHDON ELÄKESITOUUMUKSET				
Gasum-konsernin ylimpään johtoon kuuluvilla on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaina Nesteen Eläkesäätiön sääntöjen mukaisin eläke-eduin.				
6. POISTOT				
Suunnitelman mukaiset poistot				
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	22,408	35,019	21,365	34,057
7. RAHOITUSTUOTOT JA- KULUT				
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista				
Saman konsernin yritysiltä	0	0	122	138
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yritysiltä	0	0	32	43
Muilta	1,230	811	1,223	806
	1,230	811	1,256	849

EURO 1.000	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista ja muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	1,230	811	1,378	987
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	0	0	8	1
Muille	3,674	5,189	3,671	5,188
	3,674	5,189	3,680	5,189
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2,444	4,377	2,302	4,202
Satunnaiset kulut				
Konserniavustus			0	262
8. TILINPÄÄTÖSSIIRROT				
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus			-22,740	-373
9. VÄLITTÖMÄT VEROT				
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	13,274	13,699	13,125	13,711
Laskennallisen verovelan muutos	4,884	611	0	0
	18,158	14,310	13,125	13,711
10. PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno l.l.	276	222	0	0
Lisäykset	3	54	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	279	276	0	0
Kertyneet poistot l.l.	208	196	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	19	12	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	227	208	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	51	68	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno l.l.	8,365	7,620	6,982	6,288
Lisäykset	1,006	833	966	783
Myynnit ja romutukset	11	0	11	0
Vähennykset	0	88	0	88
Hankintameno 31.12.	9,360	8,365	7,937	6,982
Kertyneet poistot l.l.	4,086	3,316	3,536	2,809
Myyntien ja romutusten kertyneet poistot	1	0	1	0
Vähennysten kertyneet poistot	1	41	1	41
Tilikauden poisto	899	811	854	768
Kertyneet poistot 31.12.	4,984	4,086	4,388	3,536
Kirjanpitoarvo 31.12.	4,378	4,279	3,550	3,447

EURO 1.000	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Konserniliikearvo				
Hankintameno I.I.	5,147	5,147	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	5,147	5,147	0	0
Kertyneet poistot I.I.	1,785	1,526	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	259	259	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	2,044	1,785	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,103	3,362	0	0
Aineettomat hyödykkeet kirjanpitoarvo yhteensä	7,533	7,709	3,550	3,447
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno I.I.	2,307	2,195	2,307	2,195
Lisäykset	17	112	17	112
Vähennykset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	2,324	2,307	2,325	2,307
Kertyneet poistot I.I.	0	0	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,325	2,307	2,325	2,307
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno I.I.	451,248	475,247	433,029	458,111
Lisäykset	6,718	2,039	3,809	732
Vähennykset	183	26,038	183	25,814
Hankintameno 31.12.	457,783	451,248	436,655	433,029
Kertyneet poistot I.I.	103,481	100,122	99,982	97,076
Vähennysten kertyneet poistot	1,132	12,783	1,132	12,783
Tilikauden poisto	16,406	16,142	15,902	15,689
Kertyneet poistot 31.12.	118,755	103,481	114,752	99,982
Kirjanpitoarvo 31.12.	339,029	347,767	321,902	333,047
Koneet ja kalusto				
Hankintameno I.I.	81,416	63,045	79,251	61,041
Lisäykset	5,978	18,665	5,638	18,412
Myynnit ja romutukset	363	0	363	0
Vähennykset	49	294	30	202
Hankintameno 31.12.	86,982	81,416	84,495	79,251

EURO 1.000	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Kertyneet poistot l.l.	24,680	20,118	23,284	18,859
Vähennysten kertyneet poistot	14	75	14	75
Myyntien ja romutusten kertyneet poistot	256	0	256	0
Tilikauden poisto	5,834	4,637	5,629	4,500
Kertyneet poistot 31.12.	30,244	24,680	28,641	23,284
Kirjanpitoarvo 31.12.	56,738	56,736	55,854	55,967
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno l.l.	4,683	4,629	4,646	4,602
Lisäykset	11	54	11	44
Vähennykset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	4,694	4,683	4,657	4,646
Kertyneet poistot l.l.	711	577	683	558
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	137	134	128	126
Kertyneet poistot 31.12.	848	711	810	683
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,846	3,972	3,847	3,963
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno l.l.	7,992	2,374	7,966	2,374
Lisäykset	3,019	6,505	2,965	6,479
Vähennykset	5,541	887	5,541	887
Hankintameno 31.12.	5,470	7,992	5,390	7,966
Kirjanpitoarvo 31.12.	5,470	7,992	5,390	7,966
Aineelliset hyödykkeet kirjanpitoarvo 31.12.	407,408	418,773	389,319	403,251
Kirjanpitoarvot yhteensä	414,941	426,482	392,868	406,697
Käyttöomaisuuden hankintameno sisältää käyttöomaisuushyödykkeet, joiden hankintamenoja ei ole vielä kokonaan kirjattu suunnitelman mukaisina poistoina kuluiksi.				
II. SIIJOITUKSET				
Konserniyritykset, omistusosuus-%				
Suomen Kaasuenergia Oy, Kotka	100%	100%	100%	100%
Helsingin Kaupunkikaasu Oy, Helsinki	100%	100%	100%	100%
HelsinkiKaasu Oy, Helsinki	100%	100%	100%	100%
Kaasupörssi Oy, Espoo	100%	100%	100%	100%
Gaasienergia AS, Tallinna	100%	0%	0%	0%

EURO 1.000	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Konserniyritykset				
Hankintameno l.l.	0	0	6,637	6,637
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	0	0	6,637	6,637
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	6,637	6,637
Muut osakkeet ja osuudet				
Hankintameno l.l.	372	362	367	358
Lisäykset	5	9	5	9
Myynnit ja romutukset	55	0	55	
Vähennykset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	322	372	317	367
Kirjanpitoarvo 31.12.	322	372	317	367
Saamiset konserniyrityksiltä				
Hankintameno l.l.	0	0	3,027	3,196
Lisäykset	0	0	1,032	0
Vähennykset	0	0	0	168
Hankintameno 31.12.	0	0	4,059	3,027
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	4,059	3,027
Sijoitukset kirjanpitoarvo 31.12.	322	372	11,013	10,030
12. VAIHTO-OMAISUUS				
Tavarat	6,043	6,695	5,473	6,157
Keskeneräiset tuotteet	0	0	0	0
	6,043	6,695	5,473	6,157
Jälleenhankintahinta	5,986	7,845	5,686	7,307
Kirjanpitoarvo	6,043	6,695	5,743	6,157
Erotus	-57	1,150	-57	1,150
13. SAAMISET				
Pitkäaikaiset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0	0	50	30
Muilta	376	471	353	471
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	376	471	403	501
Lyhytaikaiset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset	0	0	855	1,151
Lainasaamiset	0	0	168	168
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	60	121
Yhteensä	0	0	1,083	1,440

EURO 1.000	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Myyntisaamiset	72,874	91,520	70,752	88,837
Muut saamiset	460	138	402	118
Siirtosaamiset	83	1,076	71	1,039
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	73,417	92,734	72,308	91,434
Saamiset yhteensä	73,793	93,205	72,711	91,935
14. OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma l.l.	178,279	178,279	178,279	178,279
Osakepääoma 31.12.	178,279	178,279	178,279	178,279
Voitto edellisiltä tilikausilta l.l.	133,398	121,052	35,857	24,653
Osingonjako	-33,134	-22,285	-33,134	-22,285
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	100,263	98,766	2,723	2,368
Tilikauden voitto	44,071	34,632	32,021	33,489
Muuntoero	-1	0	0	0
Oma pääoma yhteensä	322,612	311,677	213,022	214,137
Laskelma jakokelpoisista varoista 31.12.				
Voitto edellisiltä tilikausilta	100,263	98,766	2,723	2,368
Tilikauden voitto	44,071	34,632	32,021	33,489
Muuntoero	-1	0	0	0
- Kertyneestä poistoerosta omaan pääomaan merkitty osuus	-111,216	-99,258	0	0
Yhteensä	33,116	34,140	34,744	35,857
Emoyhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:			kpl	kpl
A-sarja			53,000,000	53,000,000
K-sarja			1	1
15. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Tilinpäätössiirtojen kertymä emoyhtiössä muodostuu kertyneestä poistoerosta				
16. LASKENNALLISET VEROVELAT				
Laskennalliset verovelat				
Tilinpäätössiirroista	47,613	40,542	0	0
17. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Lainat rahoituslaitoksilta	68,629	67,286	68,629	67,286
Muut pitkäaikaiset velat	86	0	0	0
Yhteensä	68,715	67,286	68,629	67,286

EURO 1.000

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
18. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille				
Ostovelat	0	0	43	11
Siirtovelat	0	0	24	21
Muut velat	0	0	0	262
	0	0	66	294
Lainat rahoituslaitoksilta	15,257	51,268	15,257	51,268
Ostovelat	53,819	66,493	53,455	65,686
Muut velat	13,159	19,221	11,831	17,942
Siirtovelat	7,310	11,078	6,751	10,640
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	89,545	148,060	87,360	145,830
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
Vuosilomavelat sos.kuluineen	971	1,107	780	931
Palkkavelat sos.kuluineen	1,309	1,139	1,132	953
Eläkeläisten sairauskorvaus	0	298	0	298
Laskutettu seuraavan vuoden tuottoja	448	2,315	448	2,315
Korot	487	1,706	487	1,706
Verot	4,034	4,445	3,899	4,437
TEL-jaksotus	50	66	0	0
Pankkikuluja	1	1	0	0
19. VAKUUDET				
Pantatut arvopaperit			2,523	2,523
Pantatut rahavarat			3	3
Pantatut saamiset			0	0
Yhteensä			2,526	2,526
20. VASTUUT				
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	0	2	0	0
Myöhemmin maksettavat	0	0	0	0
	0	2	0	0

Maakaasuliike- toimintojen eriyttäminen

Maakaasumarkkinalain (508/2000) 5. luvussa säädetään maakaasuliiketoimintojen kirjallisuudesta eriyttämisestä keskenään ja muista liiketoiminnoista.

Maakaasun myyntitoiminta sisältää vuodesta 2003 alkaen Gasum Oy:n peruskaasukaupan myyntitariffien energiamaksujen osuuden.

Gasum Oy:n siirtotoimintaan sisältyy kaasun myyntihintojen siirtomaksujen osuus sekä pääosin tariffin ulkopuolisten sopimusten koko liiketoiminta.

Muu liiketoiminta sisältää päivittäiskaasun energiaosuuden, nesteytetyn maakaasun myynnin testaus- ja tutkimustarpeita varten sekä kunnossapitopalveluiden myynnin.

Kulujen ja tuottojen kohdistaminen on tapahtunut aiheuttamisperiaatteen mukaisesti siänsien laskennan avulla. Poistot on laskettu voimassa olevan poistosuunnitelman mukaan.

Tase-erät on jaettu aiheuttamisperiaatteen mukaan. Rahoitusomaisuus ja lyhytaikainen vieras pääoma on jaettu laskennallisesti aiheuttamisperiaatteen mukaan. Osakepääoma ja pitkäaikainen vieras pääoma on jaettu käyttöomaisuuden suhteessa.

Eriytetty tuloslaskelma

1000 euro	SIIRTOLIIKE- TOIMINTA		MYYNTILIIKE- TOIMINTA		MUU LIIKE- TOIMINTA	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Liikevaihto	256,478	250,608	345,914	323,430	44,187	1,921
Muut tuotot	227	178	0	0	197	91
Materiaalit ja palvelut Aineet, tarvikkeet ja tavarat Ostot tilikauden aikana	-165,445	-156,416	-347,906	-313,982	-34,914	-1,197
Henkilöstökulut	-5,779	-6,389	-386	-399	0	0
Poistot ja arvonalentumiset Suunnitelman mukaiset poistot	-21,365	-34,057	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-5,571	-8,879	-2,407	-2,670	-585	-201
Liikevoitto	58,544	45,045	-4,784	6,379	8,886	614
Rahoitustuotot ja- kulut	-2,274	-4,040	-28	-162	0	0
Voitto ennen satunnaisia eriä	56,270	41,005	-4,811	6,217	8,886	614
Satunnaiset kulut Konserniavustus	0	0	0	-262	0	0
Voitto ennen tilinpäätös- siirtoja ja veroja	56,270	41,005	-4,811	5,956	8,886	614
Tilinpäätössiirot Poistoeron lisäys (-)	-15,200	-373	0	0	0	0
Tuloverot	-12,239	-11,818	1,047	-1,717	-1,933	-177
Tilikauden voitto	28,832	28,814	-3,764	4,239	6,953	437

Eriytetty tase

1000 euro	SIIRTOLIIKE- TOIMINTA		MYYNTILIIKE- TOIMINTA		MUU LIIKE- TOIMINTA	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002
VASTAAVAA						
PYSYVÄT VASTAAVAT						
Aineettomat hyödykkeet	3,245	3,037	305	409	1	1
Aineelliset hyödykkeet	388,628	402,574	598	593	91	85
Sijoitukset	314	364	10,699	9,667	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT						
Vaihto-omaisuus	2,108	2,452	3,365	3,705	0	0
Saamiset	26,469	32,947	40,936	58,744	5,306	244
Rahat ja pankkisaamiset	22,697	32,982	759	5,904	6,097	952
	443,461	474,356	56,661	79,021	11,496	1,282
VASTATTAVAA						
OMA PÄÄOMA	194,036	197,439	11,801	15,565	7,185	1,132
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ						
Kertynyt poistoero	142,607	127,407	0	0	0	0
VIERAS PÄÄOMA						
Pitkäaikainen	63,591	62,347	5,037	4,939	0	0
Lyhytaikainen	43,227	87,162	39,822	58,518	4,311	150
	443,461	474,356	56,661	79,021	11,496	1,282

Gasum Oy:n hallitus

Espoossa 19.4.2004

Antero Jännes

Juha Vainikka

Björn Ahlnäs

Vladimir Hramoff

Birger Sandström

Gasum Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Gasum Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2003. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaista sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaista tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme tutustuneet tilinpäätöksen liitetiedoissa esitettyihin eriytettyjen toimintojen tuloslaskelma-, tase- ja lisätietoihin. Lausuntonamme esitämme, että ne on laadittu maakaasumarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.

Helsingissä 19. päivänä huhtikuuta 2004

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Eero Suomela
KHT

Yrityksen hallinto

Yhtiökokous

Gasum Oy:n ylin päättävä elin on yhtiökokous, joka kutsutaan koolle vähintään kerran vuodessa. Yhtiökokouksessa esitetään tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus, päätetään tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta sekä vastuuvapauden myöntämisestä hallintoneuvostolle ja hallitukselle sekä toimitusjohtajalle. Yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet, uudet jäsenet erovuoroisten sijaan sekä hallintoneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallintoneuvosto

Gasum Oy:n hallintoneuvostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä kuusi muuta jäsentä. Hallintoneuvosto ja sen puheenjohtaja valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvosto kokoontuu puheenjohtajan tai hänen ollessaan estyneenä varapuheenjohtajan kutsusta. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että yhtiön asioita hoidetaan yhtiökokouksen ja hallintoneuvoston päätösten ja ohjeiden sekä terveiden liikeperiaatteiden mukaan.

Jäsenet:

Puheenjohtaja: **Harri Malmberg**, varatuomari

Varapuheenjohtaja: **Taisto Turunen**, ylijohdaja
Kauppa- ja teollisuusministeriö, energiaosasto

Seppo Aho, johtaja, Fortum Oyj
(15.5.2003 alkaen)

Eike Benke, tohtori, Ruhrgas AG

Matthias Keuchel, johtaja, Ruhrgas AG
(15.5.2003 asti)

Tapio Kuula, sektorijohtaja, Fortum Oyj
(15.5.2003 alkaen)

Bo Lindfors, yksikönjohtaja, Fortum Oyj
(15.5.2003 asti)

Aarre Metsävirta, varatoimitusjohtaja, M-real Oyj
(15.5.2003 alkaen)

Alexander Rjazanov, varapäajohtaja, Gazprom

Heikki Sara, johtaja, UPM Kymmene Oyj
(15.5.2003 asti)

Sergei Serdjukov, johtaja, Gazprom

Tilintarkastaja

PricewaterhouseCoopers Oy. Vastuullinen tilintarkastaja
KHT **Eero Suomela**.

Gasum Oy:n hallitus

Hallituksen valitsee hallintoneuvosto. Hallitukseen kuuluvat puheenjohtaja ja hänen lisäksi vähintään kolme ja enintään kuusi varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenien ja varajäsenien toimikausi on kolme vuotta. Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnasta lain ja yhtiöjärjestyksen sekä hallintoneuvoston antamien ohjeiden

mukaisesti, päättää mm. kiinteän omaisuuden luovuttamisesta ja kiinnittämisestä ja ottaa ja erottaa yhtiön ne ylimmät johtohenkilöt, joita hallintoneuvosto ei valitse.

Jäsenet:

Antero Jännes, puheenjohtaja, toimitusjohtaja

Juha Vainikka, varapuheenjohtaja, johtaja, siirtotoiminnon

Björn Ahlnäs, johtaja, markkinointi

Vladimir Hramoff, johtaja, maakaasun hankinta

Birger Sandström, johtaja, laki- ja rahoitusasiat

Gasum Oy:n organisaatio:

Toimitusjohtaja: **Antero Jännes**

Markkinointi: **Björn Ahlnäs**

- *myynti:* **Veli-Heikki Niiranen**, **Ossi Savolainen**,
Arto Riikonen

- *asiakashallintapäällikkö:* **Sonja Hellén-Nieminen**

- *jakelu:* **Osmo Jääskeläinen**

Maakaasun hankinta: **Vladimir Hramoff**

- *kehityshankkeet:* **Kari Salminen**

Maakaasun siirto: **Juha Vainikka**

- *käyttö:* **Jarmo Aho**

- *kompressorit:* **Ari Suomilammi**

- *mekaaninen kunnossapito:* **Arto Korpela**

- *sähköinen kunnossapito:* **Timo Parikka**

- *turvallisuus ja tekninen tuki:* **Esko Hyvärinen**

- *projektit ja materiaalitoiminnot:* **Kaj Christiansen**

Talous: **Paula Lähde**

- *controller:* **Leena Wallenius**

Laki- ja rahoitusasiat: **Birger Sandström**

Liiketoiminnan suunnittelu: **Christer Paltschik**

- *hinnoittelu:* **Jukka Kajansinkko**

- *tietohallinto:* **Jussi Hyvärinen**

- *tuoteriskien hallinta:* **Satu Raikaslehto**

- *laatupäällikkö:* **Rami Saajoranta**

Henkilöstö ja viestintä: **Tuomo Saarni**

- *henkilöstö:* **Pekka Mäkitalo**

Tytäryhtiöt:

Suomen Kaasuenergia Oy

Helsingin Kaupunkikaasu Oy

Toimitusjohtaja **Jarko Alanko**

Gaasienergia AS

Toimitusjohtaja **Simo Lahesalu**

Helsinkikaasu Oy

Toimitusjohtaja **Kalevi Kempainen**

Kaasupörssi Oy

Toimitusjohtaja **Pekka Karinen**

Gasum-konserni

Puhelin, konsernin yhteinen keskus 020 4471
www.gasum.fi

Gasum Oy

Pääkonttori
Keilaranta 6, 02150 ESPOO

Maakaasukeskus
Kiehuvantie 89, 45100 KOUVOLA

Vastaanottoasema
Räikköläntie 170, 55100 IMATRA

Hyvinkään huoltokeskus
Kerkkolankatu 42, 05800 HYVINKÄÄ

Tampereen huoltokeskus
Raspinkatu 4, 33840 TAMPERE

Kompressoriasema
Hyvinkääntie 565, 04680 HIRVIHAARA

Tytäryhtiöt

Suomen Kaasuenergia Oy

Pulttikatu 1, 48690 KARHULA
www.suomenkaasuenergia.fi

Gaasienergia AS

Liivalaia 9, 10118 Tallinn

Helsinkikaasu Oy

Kaasutehtaankatu 1, 00580 HELSINKI
www.helsinkikaasu.fi

Kaasupörssi Oy

Keilaranta 6, 02150 ESPOO
www.kaasuporssi.com

